

ἌΚΟΛΥΘΙΑ

Τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν

ΒΑΡΣΑΝΟΥΦΙΟΥ καὶ ΙΩΑΝΝΟΥ

ὑπὸ ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ ΜΙΚΡΑΓΙΑΝΝΑΝΙΤΟΥ :-
: ὕμνος ἀφ' ἑστέρας τῆς Μεγάλης τῆς Χρῆς Ἐκκλησίας :-

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΗΜΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΙΣ
ΜΟΝΑΧΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΡΑΝΟΥ ΑΓΙΟΓΡΑΦΟΥ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΜΟΝΑΧΟΥ ΝΙΚΟΛΗΜΟΥ ΝΕΟΣΚΗΤΙΩΤΟΥ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

«Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ Ο ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ»

ΟΔ. ΓΑΜΒΕΤΤΑ 1 (ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ) - ΑΘΗΝΑΙ (142) - ☎ 630.047

ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΥΠΕΡ ΑΝΕΓΕΡΣΕΩΣ Ι. Ν. ΑΓ. ΝΙΚΟΛΗΜΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ ΕΙΣ ΑΓ. ΟΡΟΣ

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ
ΤΩΝ
ΟΣΙΩΝ ΚΑΙ ΘΕΟΦΟΡΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΗΜΩΝ
ΒΑΡΣΑΝΟΥΦΙΟΥ ΚΑΙ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΤΩΝ ΕΓΚΛΕΙΣΤΩΝ

ΠΟΙΗΜΑ
ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ ΜΙΚΡΑΓΙΑΝΝΑΝΙΤΟΥ
ΥΜΝΟΓΡΑΦΟΥ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΙΣ
ΜΟΝΑΧΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΡΑΝΟΥ ΑΓΙΟΓΡΑΦΟΥ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ – ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΜΟΝΑΧΟΥ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΝΕΟΣΚΗΤΙΩΤΟΥ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
«Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ Ο ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ»
ΟΔ. ΓΑΜΒΕΤΤΑ 1 (ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ) - ΑΘΗΝΑΙ (142) - ☎ 630.047

ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΥΠΕΡ ΑΝΕΓΕΡΣΕΩΣ Ι. Ν. ΑΓ. ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ ΕΙΣ ΑΓ. ΟΡΟΣ

«...Τὸ σημεῖον τῆς συγκαταθέσεως ἐστὶ τὸ ἀρέσαι τὸ πρᾶγμα τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἡδυνθῆναι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ καὶ αὐτὸ μελετῆσαι ἡδέως. Ἐὰν δέ τις ἀντιλέγῃ τῷ λογισμῷ καὶ πολεμῇ μὴ δέξασθαι αὐτόν, τοῦτο οὐκ ἐστὶ συγκατάθεσις, ἀλλὰ πόλεμος· καὶ τοῦτο φέρει εἰς δοκιμὴν καὶ προκοπὴν τὸν ἄνθρωπον» (ἀπόκρισις Ἰωάννου σμη').

«...Τὸ ἀφεῖναι τὸ ἴδιον θέλημα αἱματοχυσία ἐστὶ· τουτέστι τὸ φθάσαι τινὰ καὶ κοπιᾶσαι ἕως θανάτου καὶ ἀθετῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ. Τὸ δὲ «ἰδοὺ ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι» περὶ τελειότητός ἐστι καὶ οὐ περὶ χωρίων καὶ χρημάτων μικρῶν, ἀλλὰ περὶ λογισμῶν καὶ θελημάτων..» (ἀπόκρ. Βαρσανουφίου σνδ').

(Ἡ εἰκὼν αὐτῆ τῶν Ἁγίων ἔχει φιλοτεχνηθῆ ὑπὸ τοῦ ἀγιογράφου π. Ἰωάννου Βράνου ἐγχρωμῶς καὶ εἰς «στυλ» τοιχογραφίας, ἐγένετο δὲ μετὰ τὸν σκοπὸν νὰ ἐκδοθῆ ὡς ἐγχρωμῶς. Ἐπειδὴ ὅμως ἀδυνατοῦμεν νὰ ἀνταποκριθῶμεν εἰς τὴν δαπάνην αὐτήν, ἀπευθυνόμεθα εἰς φιλοσίτους εὐλαβουμένους τοὺς Ἁγίους Βαρσανουφίον καὶ Ἰωάννην, ἵνα «ἀναπληρώσουν» αὐτοὶ τὸ «ἡμῶν ὑστέρημα». Δύνανται νὰ ἀπευθυνθοῦν εἰς τὸν Σύλλογον «Ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης»).

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Δέν εἶναι ὅπωςδήποτε κοινή «σύμπτωσης» τὸ γεγονός ὅτι ὁ πρῶτος ἐμφανίσας «διὰ τῆς τυπογραφίας ἐν τῷ τῆς Οἰκουμένης στερεώματι» τοὺς δύο «φωστήρας» τῆς ἀσκητικῆς ζωῆς καὶ τοὺς «ὑπερβάντας τὸ μέτρον τῆς ἀνθρωπότητος» (ἀπόκρ. φξθ') Ἁγίους Μέγαν Γέροντα Βαρσανούφιον καὶ τὸν «ἄλλον Γέροντα» Ἰωάννην τὸν Προφήτην, διὰ τῆς ἐκδόσεως τῆς «ψυχωφελεστάτης» Βίβλου τῶν 841 Ἐρωταποκρίσεών των, ὁ ἴδιος καὶ πάλιν διὰ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἱερᾶς Ἀκολουθίας των ὑπὸ τοῦ Συλλόγου «Ὁ Ἁγίος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης» ἐπανεμφανίζει αὐτοὺς ὄχι μόνον πρὸς γνῶσιν καὶ ἀνάγνωσιν τῶν λόγων των, ἀλλὰ καὶ εἰς τιμὴν καὶ δόξαν ἐκκλησιαστικὴν ὑπὸ τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας· δηλαδή ὁ Ἁγίος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης.

Ἄλλ' ὅπως δια τὴν ἔκδοσιν τῆς Βίβλου τῶν Ἁγίων ἄλλοι φιλόσοι, ὡς γράφει, παρεκίνησαν αὐτὸν καὶ συνέβαλον εἰς τοῦτο δαπανήσαντες ἐκ τοῦ ὑστερήματός των, οὕτω καὶ εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς ἱερᾶς τῶν Ἁγίων Ἀκολουθίας. Ὁ φιλόσοις καὶ φιλησυχαστῆς Μοναχὸς π. Ἰωάννης Βράνος, ὁ ἐνασκούμενος εἰς τὴν ἔρημον τῆς Καψάλας τοῦ Ἁγίου Ὁρους, συνεχῶς ἐντρυφῶν εἰς τὴν Βίβλον τῶν Ἁγίων θεοκινήτως παρεκίνησε τὸν σύγχρονον «ψάλητην» τῶν Ἁγίων, τὸν πολυγραφώτατον ὑμνογράφον τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, τὸν σεβαστὸν π. Γεράσιμον Μικραγιαννανίτην, ἵνα συντάξῃ τὴν ἱεράν τῶν Ἁγίων Ἀκολουθίαν, ἢ ὅποια ὅμως ἐπὶ τι παρέμενεν ἀνέκδοτος. Ἄλλ' ὁ κοινὸς ἔρως πρὸς τοὺς Ἁγίους Βαρσανούφιον καὶ Ἰωάννην συντόμως μετὰ τὴν εὐλογίαν τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου ἐνίκησε τὰς δυσκολίας τῆς ἐκδόσεως καὶ ἡ Ἀκολουθία μετὰ τῆς Βιογραφίας των πλουσία καὶ «κεκοσμημένη» προβάλλει σήμερον εἰς φῶς καὶ παραινεῖ τοὺς φιλοσίους εἰς τιμὴν καὶ μίμησιν τῶν Ἁγίων, καθ' ὅσον κατὰ τὸν ἱερὸν Χρυσόστομον «τιμὴ μάρτυρος — Ἁγίου — μίμησις μάρτυρος».

Ἡ πρωτοβουλία λοιπὸν διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἱερᾶς Ἀκολουθίας τῶν Ἁγίων εἶναι τοῦ π. Ἰωάννου Βράνου, ὁ ὁποῖος ἔχει προικισθῆ ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Θεοῦ καὶ δι' ἀκριβοῦ ἀγιογραφικοῦ ταλάντου, τὸ ὁποῖον εὐτυχῶς «καλλιεργεῖ» ἀπὸ ἔτους καὶ ὡς καθηγη-

τῆς τῆς Βυζαντινῆς Ἀγιογραφίας εἰς τὴν «Ἀθωνιάδα» Ἐκκλησιαστικὴν Σχολήν. Μάλιστα ἐφιλοτέχνησε, πλὴν τῶν ἄλλων εἰκόνων καὶ διακοσμήσεων τῆς Ἀκολουθίας τῶν Ἀγίων, καὶ τὴν κοινὴν Εἰκόνα των, ἔγχρωμον καὶ εἰς «σὺλ» τῶν παλαιῶν τοιχογραφιῶν, ἵνα, εἰ δυνατόν, ἐκτυπωθῆ ἔγχρωμος εἰς τιμὴν καὶ δόξαν τῶν Ἀγίων. Ὁ ἴδιος δέ, πλὴν τῆς προσφορᾶς εἰς τὸν Σύλλογον «Ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης» καὶ ὑπὲρ τοῦ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Ἀγίου εἰς Ἅγιον Ὄρος τῆς Ἀκολουθίας καὶ τῆς εἰκονογραφῆσεως, προσέφερε καὶ τὸ ἥμισυ περίπου τῆς δαπάνης τῆς ἐκτυπώσεως, διὰ τὰ ὁποῖα πάντα ὁ Σύλλογος τὸν εὐχαριστεῖ καὶ εὐχεται πολλὴν τὴν εὐλογίαν τῶν «φίλων» τοῦ Ἀγίων Βαρσανουφίου, Ἰωάννου καὶ Νικοδήμου.

Ἄλλ' ὡς ὁ κοινὸς ἔρωσ πρὸς τοὺς Ἀγίους Βαρσανούφιον καὶ Ἰωάννην ἐκαρποφόρησε καρπὸν κάλλιστον, τὴν ἱεράν ταύτην Ἀκολουθίαν των, οὕτως ἐλπίζομεν θὰ καρποφορήσῃ καὶ τὸ κοινὸν χρέος τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν, καὶ μάλιστα τῶν Κληρικῶν, πρὸς τὸν Ὁσίου Νικόδημον τὸν Ἀγιορείτην, ἵνα ἔλθῃ εἰς πέρας τὸ ἔργον τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ἰδικοῦ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ εἰς τὸν τόπον τῆς κοιμήσεώς Του, εἰς Καρυάς Ἀγίου Ὄρους.

Διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ θέρους τοῦ 1969 συνεστήθη τριμελὴς «Ἐπιτροπὴ Ἀνεγέρσεως Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Νικοδήμου», ἡ ὁποία ὄχι χωρὶς δυσκολίας διέδωσεν ἀπλῶς τὴν ιδέαν καὶ συνέλεξε τὰς προσφορὰς τῶν φιλοσίων διὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ ἔργου. Λόγοι ὅμως νομικῆς φύσεως, ἀλλὰ καὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ἐράνου ἐπέβαλον ὅπως ἡ Ἐπιτροπὴ μετατραπῆ εἰς τὸν ἤδη ἰδρυθέντα καὶ ἐγκριθέντα ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (ἀπόφ. 2654/1971) Σύλλογον «Ὁ ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ Ὁ ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ» μὲ ἔδραν τὰς Ἀθήνας [ὁδ. Γαμβέττα 1 (βιβλιοπωλεῖον), Τ.Τ. 142, τηλ. 630-047]. Εἰς τὸν Σύλλογον ἐγγράφεται ὡς μέλος πᾶς Ὁρθόδοξος Ἕλληνας, σκοπὸς δὲ τοῦ Συλλόγου εἶναι ἡ «συνδρομὴ» - συνεργασία διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Νικοδήμου, ὁ ὁποῖος εἰς τὸν τόπον τῆς κοιμήσεώς Του, εἰς Καρυάς, ἀλλὰ καὶ γενικῶς εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, δὲν ἔχει ἀκόμη Ἱ. Ναόν.

Διὰ τοῦτο καὶ ἡ παρούσα Ἀκολουθία, ὅπως καὶ δύο ἄλλα ἔντυπα καὶ ἡ ἔγχρωμος Εἰκὼν τοῦ Ἀγίου Νικοδήμου, τὰ ὁποῖα ἐκυκλοφορήθησαν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς

1) «Ὁσίου Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης» (1749 - 1809), Ἀφιέρωμα - Ἐκκλησις (μετὰ πολλῶν εἰκόνων), Ἀθῆναι 1969, σ. 40, ὑπὸ δ. μοναχοῦ Βασ. Γ. Μπιλάλη (νῦν Μοναχοῦ Νικοδήμου Νεοσκητιώτου), καὶ «Περὶ Γάμου - Τεκνογονίας καὶ παρθενίας...», ὑπὸ Ἀγίου Νικοδήμου Ἀγιορείτου, Ἀθῆναι 1971, σ. 46.

καὶ τοῦ Συλλόγου, διατίθενται ὑπὲρ τοῦ ἀνωτέρω σκοποῦ, εἰς τὸν ὁποῖον παρακαλοῦνται νὰ συνδράμουν καὶ ὅσοι ἀναγινώσκουν τὰς γραμμὰς αὐτάς. Πάντων τῶν «Δωρητῶν» τὰ ὀνόματα καταγράφονται ἵνα μνημονεύωνται εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου, τοῦ ὁποῖου ἡ τιμὴ καὶ ἐν ἰδίῳ Ναοῖς θὰ συντελέσῃ ἀσφαλῶς εἰς τὴν ἔτι μεγαλυτέραν διάδοσιν τῶν πολλῶν καὶ σοφῶν καὶ ψυχωφελεστάτων συγγραμμάτων του, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ ἐπίσης δεύτερον σκοπὸν τοῦ Συλλόγου.

Ὡς πρὸς δὲ τὴν Βίβλον τῶν Ἁγίων Βαρσανουφίου καὶ Ἰωάννου ἀντὶ νὰ παραθέσωμεν οἰασδήποτε πτωχὰς ἰδικὰς μας σκέψεις, ἐθεωρήσαμεν καλὸν νὰ παραθέσωμεν τὸ Προοίμιον καὶ τὴν Βιογραφίαν τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου, ὅπου τὸ πᾶν σαφῶς καὶ σοφῶς λέγεται. Τοῦτο μόνον* εἰς ἡμᾶς ἄς ἐπιτραπῇ νὰ παραθέσωμεν ἢ μᾶλλον νὰ καταθέσωμεν ὡς προσωπικὴν μαρτυρίαν* τόση ἦτο ἡ θαυμάσια ἐντύπωσις — εἶθε δὲ καὶ ἡ ἐπίδρασις — ἐκ τῆς μελέτης τῆς Βίβλου, ὡστε νὰ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι μετὰ τὴν Ἁγίαν Γραφὴν καὶ τὸ Γεροντικὸν (Τὰ Ἀποφθέγματα τῶν Ἁγίων Γερόντων) ἡμεῖς θεωροῦμεν αὐτὴν ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν βιβλίον Ἀγιοπνευματικῆς ἐμπειρίας καὶ σοφίας εἰς πάσας τὰς χριστιανικὰς ἀρετάς, μάλιστα δὲ τὴν ἁγίαν ταπείνωσιν, τὸ «ἀψήφιστον»! Ἐχομεν δὲ εἰς τοῦτο τὴν μαρτυρίαν καὶ ἄλλων ἀδελφῶν, εἰς τοὺς ὁποῖους συνεστήσαμεν τὴν Βίβλον τῶν Ἁγίων. Διὸ καὶ περαίνομεν τὰς γραμμὰς αὐτάς συνιστῶντες τὴν ἀπόκτησιν καὶ ἀνάγνωσιν πάντως τῆς Βίβλου, ἢ ὁποῖα θὰ «ἀνάψῃ» καὶ τὸν ζῆλον εἰς ἑορτασμὸν αὐτῶν ἐκκλησιαστικὸν γενικώτερον.

*Ἰούνιος 1972.

ΜΟΝΑΧΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΝΕΟΣΚΗΤΙΩΤΗΣ

---

2. Τὴν ἰδέαν περὶ «κριτικῆς ἐκδόσεως» τῆς Βίβλου, τὴν ὁποῖαν ἐπίσης συνελάβομεν, ἀπλῶς ἀναφέρομεν, μήπως εὐρεθῇ τις φιλόπρονος περὶ τὰ τοιαῦτα, ἵνα καὶ ἐδῶ καρποφορήσῃ ὁ κοινὸς ἔρωσ πρὸς τοὺς Ἁγίους.

Ο ΜΕΡΑΣ

ΒΑΡΚΑΝΥΦΙΣ ΓΕΡΩΝ

τω.

Ε Ι Σ Α Γ Ω Γ Η

Α'. Βίος τῶν Ἁγίων Βαρσανουφίου καὶ Ἰωάννου τῶν ἐγκλειστών συγγραφεῖς ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου.

Φωστῆρες δύο κατὰ ταῦτόν σήμερον διὰ τῆς Τυπογραφίας ἐν τῇ τῆς Οἰκουμένης ἀνατέλλουσι στερεώματι, Βαρσανούφιος καὶ Ἰωάννης, τῆς ἀσκήσεως οἱ κανόνες, τῆς ἡσυχίας οἱ ἐπιστήμονες, οἱ λύχνοι τῆς διακρίσεως, τῆς προσάσεως οἱ ἀκοίμητοι ὀφθαλμοί, τῶν ἀρετῶν τὰ ταμίαια, τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τὰ δοχεῖα καὶ τῆς παρουσίας θεοσόφου καὶ ψυχωφελεσιάτης Βίβλου¹ οἱ θεοφόροι ἀληθῶς καὶ χριστοφόροι καὶ πνευματοφόροι συγγραφεῖς καὶ πατέρες καὶ ἀρχιτέκτονες.

Οἱ φωστῆρες δὲ οὗτοι, νοητοὶ ὄντες καὶ λόγον ζωῆς ἐπέχοντες, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, οὐκ ἔχουσι τὰ τῶν αἰσθητῶν φωστήρων πάθη καὶ ιδιώματα· ὄχι· ἐπειδὴ αὐτοὶ δὲν βασιλεύουσι ποτε ὡσάν οἱ φαινόμενοι φωστῆρες, οὔτε ἐκλείπουσι· διότι καταυγαζόμενοι ἀπὸ τὰς ἀκτινοβόλους ἀστραπᾶς τῆς Τρισηλίου Θεαρχίας ἀβασίλευτον καὶ ἀνέκλειπτον ἔχουσι τὸ νοητὸν φῶς· καὶ τοῦτο θε-

1) Ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Προοίμιον πρὸς τοὺς ἐντευζομένους τῇ Βίβλῳ ταύτῃ — τῆς α' ἐκδόσεως — ἐν ᾧ καὶ μερικὴ διήγησις περὶ τῶν Ὁσίων καὶ ἱερῶν συγγραφέων Βαρσανουφίου τε καὶ Ἰωάννου» ὁ Ἁγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης προέταξε τῆς α' ἐκδόσεως τῶν Ἐρωταποκρίσεων τῶν Ἁγίων τὸ Προοίμιον καὶ τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην Βιογραφίαν ταύτην. Ἐὰν δὲ δι' αὐτῆς ὀδηγηθοῦν οἱ φιλόσοφοι ἀναγνώσται εἰς τὴν ἀποκτῆσιν καὶ ἀνάγνωσιν, πάντως, τῶν σοφωτάτων τῶν Ἁγίων Ἐρωταποκρίσεων, τότε καὶ ἡ ἔκδοσις ἐκείνου καὶ ἡ παροῦσα θὰ ἔχουν στεφθῆ ὑπὸ τῆς μεγαλυτέρας τῶν ἐπιτυχιῶν. Διότι, τὸ πιστευόμενον ἀπολύτως, εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀναγνώσῃ τις μέρος ἢ ὀλόκληρον τὴν Βίβλον τῶν Ἐρωταποκρίσεων τῶν Ἁγίων Βαρσανουφίου καὶ Ἰωάννου καὶ νὰ μὴ λάβῃ μεγίστην ὠφέλειαν πνευματικὴν.

Ἱστορίας χάριν μνημονεύομεν καὶ ἐνταῦθα ὅτι ἡ α' ἔκδοσις ἐγένετο ἐν τῇ Ἐνετία τὸ 1816, ἐπὶ τῇ βάσει χειρογράφου κώδικος τῆς Μεγίστης Λαύρας τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἡ δὲ β' καὶ ἐν κυκλοφορίᾳ εἰσέτι ὑπὸ τοῦ Σωτηρίου Ν. Σχοινᾶ ἐν Βόλῳ τὸ 1960, ἀποτελεῖται δὲ ἡ τελευταία αὕτη ἔκδοσις ἐξ 841 Ἐρωταποκρίσεων καὶ ἐκ σελίδων 390. Τὸ Προοίμιον καὶ ἡ βιογραφία ἀνατυποῦνται ἐδῶ πιστῶς, πλὴν διορθώσεων τινῶν τῆς ὀρθογραφίας καὶ στίξεως, αἱ ὁποῖαι εἰς τὰς πρὸ τοῦ 1900 ἐκδόσεις παρουσιάζουν διαφορὰς ἐνίοτε ξενιζούσας τὸν σύγχρονον ἀναγνώστην· ἀφήκαμεν ὅμως τὸ φραστικὸν ἰδίωμα ἀνέπαφον. Διηρέσαμεν ἐπίσης τὸ Προοίμιον εἰς παραγράφους μὲ ἰδίους τίτλους ἐπὶ τὸ εὐαναγνωστότερον. Τὴν Βιογραφίαν δὲ ταύτην τῶν Ἁγίων ἀνατυποῦμεν χάριν ὠφελείας τῶν ἀναγνωστῶν καὶ παρακινήσεως εἰς μελέτην τῆς πνευματικωτάτης Βίβλου των, ἀλλ' ἐπίσης ἵνα χρησιμεύσῃ καὶ ὡς Ἀνάγνωσις συναξαριακῆ ἕπου ἢ Ἀκολουθία αὕτη ψαλῆ μετὰ Ἀγρυπνίας ἢ καὶ ἄνευ αὐτῆς, εἴτε εἰς τὸν Ὄρθρον εἴτε εἰς

βαιοὶ ἢ βασιλῆεις τῆς Ἐκκλησίας φωνή, ὁ μέγας, λέγω, καὶ οὐρανοφάντωρ Βασιλεῖος, οὕτω λέγων (παρὰ Ἰωσήφ τῷ Βρυεννίῳ, τόμῳ β', σελ. 131): «Ἄθλον ἀρετῆς Θεὸν γενέσθαι καὶ τῷ ἀκραιφνεστάτῳ φωτὶ καταστράπτεσθαι τῆς ἡμέρας ἐκείνης Υἱὸν γεγόμενον, ἢ οὐ διακόπτεται ζόφῳ· ἄλλος γὰρ ταύτην ποιεῖ ἥλιος ὁ τὸ ἀληθινὸν φῶς ἀπαστράπτων, ὃς ἐπειδὴν ἅπασι ἐπιφάνουσι ἡμῖν, οὐκέτι ἐν δυσμαῖς κρύπτεται· ἀλλὰ πάντα τῇ φωτιστικῇ αὐτοῦ δυνάμει περιπτουζόμενος διηγεκὲς καὶ ἀδιάδοχον τὸ φῶς τοῖς ἀξίοις ἐμποιεῖ καὶ αὐτοὺς τοὺς μετέχοντας τοῦ φωτὸς ἐκείνου ἄλλους ἡλίους ἀπεργαζόμενος».²

Οἱ φωστῆρες οὗτοι δὲν εἶναι ἄλλος μέγας καὶ ἄλλος ἐλάσσων, καθὼς εἶναι ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη, οἱ αἰσθητοὶ φωστῆρες τοῦ στερεώματος· ἀλλ' εἶναι ἴσοι τῷ μεγέθει, ἴσοι ταῖς ἐνεργεῖαις, ἴσοι τῇ πνευματικῇ δυνάμει καὶ ἴσοι τῇ λαμπρότητι· τοὺς ἴσους γὰρ ἀγῶνας τῆς ἀσκήσεως διανύσαντες καὶ τὴν ἡσυχίαν ἄκρως καὶ οἱ δύο ποθήσαντες, πρεπόντως καὶ τῶν ἴσων χαρισμάτων τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἠξιώθησαν· ἐξαιρέτως δὲ καὶ μάλιστα τοῦ προφητικοῦ· τούτην μόνην ἔχοντες τὴν διαφορὰν, ὅτι ὁ μὲν θεῖος Βαρσανούφιος Ἅγιος καὶ Μέγας Γέρων ἐπονομάζεται, ὁ δὲ Ὁσίος Ἰωάννης ἄλλος Γέρων ἐπικαλεῖται.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ πανδαμάτωρ χρόνος καὶ λήθης θυθοῖς τὰ καλὰ παραπέμπων κατέκρυψεν ὡσάν ὑποκάτω εἰς ὀρίζοντα τοὺς θεολαμπεῖς φωστῆρας τούτους, μὲ τὸ νὰ μὴν ἀφήκεν εἰς ἡμᾶς κανένα ὑπόμνημα διαλαμβάνον περὶ τῆς ζωῆς καὶ πολιτείας αὐτῶν· τούτου χάριν ἢ ἐμὴ ἀδυναμία³ ἐκ τῆς ἰδίας αὐτῶν ταύτης Βίβλου ἐσπούδασε νὰ συνάξῃ μερικά τινα καὶ ταῦτα νὰ παραθέσῃ εἰς τοὺς φιλολόγους καὶ ποθοῦντας μαθεῖν ποίας ἀρετὰς οἱ τρισμακάριοι οὗτοι κατορθώσαντες ἔφθασαν εἰς τὴν ἀκροτάτην καὶ ἐνδεχομένην τοῖς βροτοῖς τελειότητα· ὅπερ γὰρ τῷ ἁγίῳ Γρηγορίῳ τῷ Θεολόγῳ συνέβη, τοῦτο καὶ εἰς τοὺς Ὁσίους ἠκολούθησε τούτους· καὶ καθὼς ὁ μετὰ ταῦτα συνώνυμος Γρηγόριος, οὐκ ἐξ ἄλλων τινῶν, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν τῶν τοῦ ἁγίου Γρηγορίου λόγων τὴν βιογραφίαν ἐκείνου συνέγραψεν, οὕτω καὶ ἐξ αὐτῶν ὧν εἶπον οἱ Ὁσίοι οὗτοι ἔχγη τινὰ τῆς βιογραφίας αὐτῶν συνέλεξα.

Β'. Περὶ τοῦ Μεγάλου Γέροντος Βαρσανουφίου.

Ὁ Μέγας τοίνυν Γέροντας καὶ ἐν Πατράσι θεῖος Βαρσανούφιος κατήγετο ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ὡς μαρτυρεῖ Εὐάγγριος ὁ σχολαστικὸς ἐν τῷ δ' Βιβλίῳ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας, κεφάλαιον λβ'. Φαίνεται δὲ ὅτι ἦτον πεπαιδευμένος τὰ Ἑλληνικὰ καὶ Αἰγυπτιακὰ γράμματα, κατὰ τὴν νε' ἀπόκρισίν του·

τὴν Τράπεζαν τῶν ἱερῶν Μονῶν ἢ τῶν μοναχικῶν καθιδρυμάτων. (Σημείωσις Ἐπιμελητοῦ· αἱ λοιπαὶ σημειώσεις εἶναι τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου).

2) Τοῦτο τὸ ἴδιον ρητὸν λέγει καὶ ὁ Νύσσης Γρηγόριος, ὁ ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὰ φρονῶν τῷ μεγάλῳ Βασιλείῳ, ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ εἰς τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ ἔκτου Ψαλμοῦ περὶ τῆς Ὁγδότης, τόμῳ α'.

3) Χαρακτηριστικὴ φράσις τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου δηλωτικὴ τῆς ταπεινώσεώς του! (Σημ. Ἐπιμ.).

ἐκ νεαρᾶς δὲ ἡλικίας τὸν τῆς ἀσκήσεως βίον ἐπόθησεν ὁ αἰιδίμος. Μίαν φορὰν δὲ ἔτυχε νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸ ἵπποδρόμιον, ἦτοι ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἔτρεχον οἱ ἄνθρωποι μὲ τὰ ἄλογα· ὅθεν ἐστάθη καὶ ἐπρόσεξεν εἰς τὰ ἐκεῖ γινόμενα, καὶ βλέποντας πῶς ἐσπούδαζεν ὁ κάθε ἕνας νὰ περάσῃ τὸν ἄλλον καὶ νὰ τὸν νικήσῃ εἰς τὸ τρέξιμον, εἶπε ταῦτα μὲ τὸν λογισμόν του· «βλέπεις πῶς οἱ τοῦ Διαβόλου προθύμως ἀγωνίζονται; πόσῳ μᾶλλον ἡμεῖς οἱ κληρονόμοι τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν;» καὶ ἀπῆλθεν ἔτι προθυμότερος ἐκ τῆς τριαύτης θεωρίας ἐπὶ τὸν πνευματικὸν ἀγῶνα, καθὼς τοῦτο γράφει ὁ ἄλλος Γέροντας Ἰωάννης περὶ αὐτοῦ (ἀποκρίσει υμῆ'). Ἀπελθὼν δὲ εἰς τὴν περὶχωρον Γάζης τῆς ἐν Παλαιστίνῃ καὶ ἐκεῖσε εὐρὼν τὸ Κοινόδιον τὸ ἐπιλεγόμενον τοῦ Ἀββᾶ Σερίδου, ἔκτισε μικρὸν κελλίον ἔξω τῆς Μονῆς πρότερον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐγκλείσας ἑαυτὸν ἐτρύγα καὶ ἀπελάμβανε τὸ γλυκύτατον μέλι τῆς ἡσυχίας, ὡς τοῦτο δηλοῦται (ἀποκρίσει σκ'). Φαίνεται δὲ ὅτι ἔκτισε καὶ δεύτερον ἐγκλειστήριον καὶ ἡσύχαζεν ἐν αὐτῷ· ποῦ δὲ τοῦτο ἔκτισεν, ἄδηλον εἶναι· συμπεραίνεται ὅμως ὅτι καὶ τὸ δεύτερον ἐγκλειστήριόν του ἦτον ἢ μέσα εἰς τὸν παράμερον τοῦ ἀνωτέρου Κοινοβίου ἢ ἔξω, πλησίον τοῦ Κοινοβίου.

Ἐν τῇ ἀρχῇ δὲ τῆς ἡσυχίας του τρεῖς μόνους ἄρτους ἔφερον αὐτῷ τὴν ἑβδομάδα ἐκ τοῦ Κοινοβίου καὶ ἐτρέφετο (ἀποκρ. οβ'). ἄλλ' ὅμως εἰς τόσον ἄκρον πένθος ἐπέδωκεν ἑαυτὸν ὁ τρισμακάριος καὶ τσαύτην γλυκύτητα ἐλάμβανε ἐκ τῶν δακρύων, ὥστε ὅπου ἀπὸ τὴν ἡδονὴν ἐκείνην τὴν ἀνέκφραστον ἔφθασεν εἰς τὸ νὰ τρώγῃ καὶ νὰ πίνῃ ἕνα ὀλίγον. Πολλές φορές δὲ καὶ ἀλησμόνει τελείως νὰ φάγῃ τὸν ἄρτον του, καθὼς ἔλεγε καὶ ὁ Δαβὶδ διὰ λόγου του· «ἐπελαθόμην τοῦ φαγεῖν τὸν ἄρτον μου· ἀπὸ φωνῆς τοῦ στεναγμοῦ μου ἐκολλήθη τὸ ὄστούν μου τῇ σαρκί μου» (Ψαλμ. ρα' 6). Διὰ τοῦτο ποτὲ μὲν δύο φορές τὴν ἑβδομάδα ἔτρωγε, ποτὲ δὲ μίαν καὶ πάλιν ὅταν ἤρχετο εἰς τὴν τράπεζαν, ἤρχετο ὡσάν νὰ εἶναι χορτασμένος. Τρώγοντας δὲ κατέκρινε τὸν ἑαυτὸν του λέγων· «διατί πάντοτε οὐκ εἰμί οὕτως;» ἀπὸ γὰρ τῆς γλυκύτητος ὅπου εἶχεν εἰς τὴν πνευματικὴν τροφήν ἀλησμόνει τὴν αἰσθητὴν (ἀποκρίσει ζζ'). Καὶ τὸ παράδοξον ἦτον ὅτι αὐτὸς ἐδύνατο νὰ μείνῃ καὶ ὄλην σχεδὸν τὴν ζωὴν του χωρὶς νὰ φάγῃ καὶ νὰ πῖνῃ καὶ νὰ ἐνδυθῇ· ἐπειδὴ ἡ τροφή αὐτοῦ καὶ ἡ πόσις καὶ τὸ ἐνδυμα ἦτον τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον (ἀποκρ. οη').

Προϊόντος δὲ τοῦ καιροῦ καὶ ἐπὶ πλεῖον πλύνοντας τὸν ἑαυτὸν του διὰ τῶν ἀειρῦτων δακρύων, ἐκαθάρισε τὴν καρδίαν του ὁ τρισόλβιος, ὄχι μόνον ἀπὸ τὰ σωματικὰ πάθη, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ ψυχικά, ἀπὸ τὴν οἴησιν, λέγω, ἀπὸ τὴν κενοδοξίαν, ἀπὸ τὴν ἀνθρωπαρέσκειαν, ἀπὸ τὴν πονηρίαν καὶ ἀπὸ τὰ ἄλλα ὅμοια, τὰ θαθέως κεκρυμμένα μέσα εἰς τὴν καρδίαν, καὶ οὕτως ἀνώτερος γινόμενος τῶν βελῶν τοῦ ἐχθροῦ, ἀπόκτησε τὴν εἰρήνην τῶν λογισμῶν, ἣτις εἶναι τὸ χωρητικὸν δῶρον τῶν χαρισμάτων τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὡς λέγει ὁ τῆς Θεσσαλονίκης θεῖος Γρηγόριος (λόγῳ πρὸς τὴν Εἰρήνην). Ἀπόκτησε δὲ καὶ τὴν κοίμησιν ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀπονέκρωσιν παντὸς ἐμπαθοῦς κινήματος καὶ φρονήματος· διὰ τοῦτο καὶ τὸ ἐγκλειστήριόν του κοιμητήριον ὠνόμαζεν. Ὅθεν ὁ ἄλλος Γέροντας Ἰωάννης ἐρωτηθεὶς διατί ἔτσι ὠνόμασεν αὐτό, ἀπεκρίθη·

«ὅτι ἀνεπαύσατο ἀπὸ τῶν παθῶν ὄλων· ἀπέθανε γὰρ τελείως τῇ ἁμαρτίᾳ· καὶ τὸ κελλίον αὐτοῦ, ἐν ᾧ ἐζώρηται ὡς ἐν τάφῳ, διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ, τόπος ἀναπαύσεως ἐστίν, ἔνθα οὐ πατεῖ δαίμων, οὐδὲ ὁ ἄρχων αὐτοῦ διάβολος· ἁγιασθήριον γὰρ ἐγένετο, ὅτι ἐχώρησε τὸ κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ» (ἀποκρ. ογ'). Ἐκ τούτου λοιπὸν ἐκαθάρισε τὴν καρδίαν του ἀπὸ τὰ πάθη καὶ ἠξιώθη νὰ γίνῃ ναὸς καὶ κατοικητήριον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τίς δύναται νὰ παραστήσῃ τὰ χαρίσματα ὅπου ἠξιώθη νὰ λάβῃ; Ἐκ τῆς τοιαύτης καθαρότητος ἐπλουτίσθη μὲ τὴν ὑποποιὸν καὶ ἀληθινήν καὶ τελείαν ταπεινώσιν· δηλαδὴ ὄχι μὲ τὴν ταπεινώσιν ἐκείνην, ἣτις συνίσταται μὲ τὰ ἔξω ταπεινὰ σχήματα καὶ τὰ ταπεινὰ λόγια, ἀλλὰ μὲ τὴν ταπεινώσιν ἐκείνην τὴν ὁποῖαν κτίζει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον τοῖς ἐγκάτοις ἐγκαινιζόμενον, κατὰ τὸν τῆς Θεσσαλονίκης Μέγαν Γρηγόριον (λόγ. εἰς τὴν Εἰνήν)· διὰ τοῦτο καὶ θεοδώρητον αὐτὴν οἱ Πατέρες καλοῦσι καὶ μάλιστα ὁ Σιναΐτης θεῖος Γρηγόριος· «ταπεινώσις γὰρ ἐστὶ, κατὰ τὸν ἴδιον Βαρσανούφιον, τὸ ἔχειν ἑαυτὸν γῆν καὶ σποδόν, ἔργοις καὶ οὐ λόγοις μόνον· καὶ τὸ εἰπεῖν· ἐγὼ τίς εἰμι; τίς ψηφίζει με; πρᾶγμα οὐκ ἔχω μετὰ τινος» (ἀποκρ. ρβ'). Ἐκ τῆς ταπεινώσεως δὲ ταύτης ἠξιώθη νὰ λάβῃ τὴν μείζονα πασῶν τῶν ἀρετῶν διάκρισιν, ἣτις ἐδόθη παρὰ Θεοῦ εἰς τὸν ἄνθρωπον ὡσὰν ἕνας κυβερνήτης, κατὰ τὸν αὐτὸν Βαρσανούφιον (ἀποκρ. ρο'). Καὶ κατὰ τὸν θεῖον Μελέτιον τὸν ὁμολογητὴν, «ἡ διάκρισις εἶναι θάσις τῶν ἀρετῶν, ἀρχή, μεσότης, καὶ τέλος πάντων τῶν καλῶν· λύχνος φαίνων ἐν τῇ σκοτίᾳ· πλανωμένων ὁδηγός, χειμαζομένων λιμὴν» (βαθμιδ. ρξϛ'). Ἐκ δὲ τῆς διακρίσεως ἠξιώθη νὰ λάβῃ τὴν διόρασιν, διὰ μέσου τῆς ὁποίας ἐρευνῶνται οἱ νοητοὶ καὶ ἀπόκρυφοι λόγοι τῶν αἰσθητῶν καὶ νοητῶν κτισμάτων, κατὰ τὸν ἐκ Δαμασκοῦ ὄσιον Πέτρον.

Ἐκ δὲ τῆς διοράσεως ἠξιώθη νὰ λάβῃ καὶ τὸ τῆς προοράσεως καὶ προφητείας χάρισμα καὶ νὰ θλέπῃ τὰ μακρὰν γινόμενα ὡς παρόντα καὶ τὰ μέλλοντα ὡς ἐνεστώτα· ἀλλὰ τὸ χάρισμα τοῦτο τόσον πολλὰ πλούσιον ἐδόθη εἰς τὸν τρισόλβιον τοῦτον Πατέρα, ὥστε ὅπου αὐτὸς προεγίνωσκε καὶ προέλεγε πρὸ δύο χρόνων ὅτι μέλλει νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ Κοινόδιον ὁ ἀπὸ Μηρωσάθης ὄσιος Ἰωάννης (ἀποκρ. α'). Αὐτὸς προεγίνωσκε καὶ προέλεγεν ὅτι μέλλουν νὰ ἔλθουν πλούσιοι καὶ νὰ κοινοδιάσουν εἰς τὸ Μοναστήριον (ἀποκρ. λα'). Αὐτὸς διὰ τῆς χάριτος ἐγίνωσκε καὶ τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν, ὅθεν καὶ ἀπεκρίνετο πρὸς ἐκείνους ὅπου τὸν ἐρώτων, ὄχι μὲ λόγον προφορικόν, ἀλλὰ μόνον μὲ τὸν νοῦν καὶ τὴν διάνοιάν τους (ἀποκρ. νδ' καὶ ρξγ'). Καὶ ἐκεῖνα τὰ ἴδια λόγια ὅπου ἀναγινώσκωμεν εἰς τὴν Γραφήν, πῶς ἔλεγεν ὁ Προφήτης Ἐλισαῖος πρὸς Γιεζί, τὸν λαβόντα τὰ δύο τάλαντα ἀργυρίου ἀπὸ τὸν Νεεμάν· «οὐχὶ ἡ καρδία μου ἐπορεύθη μετὰ σοῦ;» (Δ' Βασιλ. ε' 26)· τὰ αὐτὰ ἔλεγε καὶ ὁ θεῖος Βαρσανούφιος πρὸς τὸν ἀπὸ Μηρωσάθης Ἰωάννην· «καὶ τοῦτο μάθε, ὅτι ὅτε ὑπάγεις εἰς διακονίαν τοῦ Κοινοδίου, πάντως ὑπάγει μετὰ σοῦ ἡ καρδία μου» (ἀποκρ. κζ'). Ἐπειδὴ καὶ τοῦ αὐτοῦ προφητικοῦ χαρίσματος τοῦ Ἐλισαίου ἦτον ἠξιωμένος καὶ ὁ ὄσιος Βαρσανούφιος, ὅθεν καὶ ἡ πρόρρησις αὐτοῦ ποτὲ δὲν ἐλάνθανεν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἔργων ἐβεβαιουτο· προεῖπε γὰρ περὶ τοῦ ἄρχον-

τος, τοῦ ἀποσταλέντος παρὰ τοῦ βασιλέως διὰ τὴν καταστήσῃ εἰς τὸν θρόνον τῆς Γάζης τὸν ἀνάξιον Ἐπίσκοπον, ὅτι «τὴν πόρταν τῆς πόλεως ἐὰν φθάσῃ, εἰς τὴν πόλιν οὐκ ἐμβαίνει· οὐ συγχωρεῖ γὰρ αὐτῷ ὁ Θεός»· καὶ τῇ ἀληθείᾳ οὕτως ἔγινεν. Ἐπειδὴ ἐξαίφνης ἀκουσθεῖσα ἡ φήμη τοῦ θανάτου τοῦ βασιλέως ἔκαμε τὰ διαλυθῶν ὅλα τὰ ἐλπιζόμενα καὶ μελετώμενα παρ' αὐτοῦ (ἀποκρ. ω').

Τίς δὲ δύναται τὴν παραστήσῃ τὴν ὑπερβάλλουσαν ἀγάπην ἧς εἶχε πρὸς τὸν Θεὸν ὁ μακάριος; Αὐτὸς ἔφερεν ἐν τῇ καρδίᾳ του τὴν πρὸς Χριστὸν ἀγάπην κατακαιομένην ὡς φλόγα πυρὸς σφοδροτάτου, καθὼς τὸ μαρτυρεῖ ὁ ἴδιος (ἀποκρ. ρι')· διὰ τοῦτο καὶ ὡς τὴν τοιαύτην ἀγάπην ἔχων τὴν πᾶσιν δὲν ἐδύνατο· ἐπειδὴ κατὰ τὸν Ἀπόστολον «ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει» (Α' Κορ. ιγ' 8)· καὶ κατ' αὐτὸν τὸν θεῖον Βαρσανούφιον, «ἡ τελεία ἀγάπη ἄπτωτός ἐστι καὶ ὁ κτώμενος αὐτὴν μένει ἐν τῇ θερμότητι, κατακλειόμενος τῇ ἀγάπῃ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν πλησίον» (ἀποκρ. ιζ'). Τίς τὴν φανέρωσῃ δὲ καὶ τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην ἧς ἀνεφλέγετο μέσα εἰς τὰ σπλάγχνα του; Ἴδετε τὴν κάμνον πῶς ἀνάπτει ἀπὸ τὴν πολλὴν ὕλην τοιαύτη ἦτον πρὸς ὅλους τοὺς ἀδελφούς καὶ ἡ χριστομίμητος καρδία τοῦ μεγάλου Βαρσανουφίου· διὰ τοῦτο αὐτὸς ὡς πατὴρ φιλόστοργος δὲν ἔπαυε νύκτα καὶ ἡμέραν ἀπὸ τὸ τὴν παρακαλῆ τὸν Θεόν, διὰ τὴν κάμνη θεοφόρους ὅλους τοὺς ἀδελφούς· καὶ ἄκουσον τὰ ἴδιά του λόγια· «ἐγὼ καὶ πρὸ τοῦ αἰτήσασθαί με διὰ τὴν κατακαιομένην, ὡς σφοδροτάτου πυρὸς φλόγα, ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ ἐν ἐμοί, τοῦ εἰπόντος· ζήτησον τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν, ἀπὸ τῆς καύσεως καὶ τοῦ ζέειν τῷ Πνεύματι, οὐ παύομαι νύκτα καὶ ἡμέραν δεόμενος τοῦ Θεοῦ ποιῆσαι ὑμᾶς θεοφόρους, καὶ οἰκῆσαι ἐν ὑμῖν καὶ ἐμπεριπατῆσαι καὶ καταπέμψαι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ὑμῖν... καὶ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς ὡς πατὴρ, σπουδάζων στρατεῦσαι τὰ τέκνα αὐτοῦ τῷ βασιλεῖ, ἐν στρατείαις λαμπραῖς, αὐτῶν ἀμεριμνούντων» (ἀποκρ. ρι'). Οὐ μόνον δὲ ἐδέετο τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τούτου, ἀλλὰ καὶ πραγματικῶς ἐποίει τοὺς ἀδελφούς θεοφόρους ἀληθῶς καὶ πνευματοφόρους· τὸν μὲν γὰρ ἠγγούμενον τοῦ Κοινοβίου Σέριδον ἐφώτισε διὰ προσευχῆς του καὶ τοῦ ἀνοιξε τὸν νοῦν, διὰ τὴν καταλαμβάνη τὰ δυσνόητα (ἀποκρ. ι'), ἐν τῷ τρόπῳ «καὶ ὁ Κύριος διήνοιξε τὸν νοῦν τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων τοῦ συνιέναι τὰς Γραφὰς» (Λουκ. κδ' 45)· καὶ τὸν ὄσιον Ἀνδρέαν ἐποίησε τὴν λάβη Πνεῦμα Ἅγιον διὰ τῶν εὐχῶν του, εἰς ὑπομονὴν καὶ εὐχαριστίαν (ἀποκρ. σιβ')· ἐπειδὴ καὶ αἱ προσευχαί αὐτοῦ ἀνήρχοντο πρὸς τὸν Θεὸν ὡς ἀστραπαὶ ἀστράπτουσαι καὶ ὡς ἀκτῖνες ἡλίου, ἐν αἷς εὐφραίνετο ὁ Πατὴρ καὶ ἔχαιρεν ὁ Υἱὸς καὶ ἠγάλλετο τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον (ἀποκρ. ρια')· ὅθεν καὶ εἰσηκούοντο εἰς ὅλα τὰ πρὸς συμφέρον αἰτήματα.

ὑπὸ ταύτης τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης καταφλεγόμενος ὁ οὐράνιος οὗτος ἄνθρωπος ἐτίθει χριστομιμητῶς τὴν ψυχὴν του ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν του καὶ ἀπολογία ἐδίδεν εἰς τὸν Θεὸν δι' αὐτούς (ἀποκρ. νθ')· ἐθεώρει καὶ ἐσκέπαζε τὰς ἀμαρτίας τῶν ἀνθρώπων, καθὼς ὁ Θεὸς θεωρεῖ καὶ σκεπάζει αὐτάς (ἀποκρ. σλε').

Καί ἐπειδὴ διὰ τὴν τοιαύτην ὑπερβάλλουσαν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην ἐδόθη αὐτῷ ἀμέσως παρὰ τοῦ Θεοῦ τὸ δεσμεῖν καὶ λύειν τὰς ἁμαρτίας, τὸ ὅποιον εἶναι τελειότης τῶν χαρισμάτων, καθὼς ὁ ἴδιος ὁ Βαρσανούφιος λέγει· «τὸ δὲ τέλειον χάρισμα, τὸ ἀφιέναι ἁμαρτίας καὶ ἐλευθερῶσαι ψυχὰς ἐκ σκότους καὶ ἀγαγεῖν εἰς τὸ φῶς» (ἀποκρ. σιβ'). Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Κύριος διάφορα ἄλλα χαρίσματα δούς πρὸ τῆς Ἀναστάσεως εἰς τοὺς ἱεροὺς Ἀποστόλους, τὴν τελειότητα ταύτην τῶν χαρισμάτων δέδωκεν αὐτοῖς ὕστερον, μετὰ τὴν Ἀνάστασιν, κατὰ τὸν αὐτὸν Βαρσανούφιον λέγοντα· «κατανόησον τὰ Εὐαγγέλια πῶς καὶ ποσάκις δέδωκεν ὁ Χριστὸς τὰ χαρίσματα τοῖς Μαθηταῖς περὶ ἰάσεων καὶ ἐκβάσεων δαιμόνων, τὴν τελειότητα δέδωκε περὶ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν, εἰπὼν αὐτοῖς, ὧν ἀφήτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφένονται» (ἀποκρ. ι').

Ἐπειδὴ λέγω καὶ ὁ μέγας Βαρσανούφιος ἠξιώθη νὰ λάβῃ τὸ χάρισμα τοῦτο, τὸ συγχωρεῖν ἁμαρτίας, διὰ τοῦτο ποτὲ μὲν ἔλεγεν εἰς τὸν ἐν Κοινοδίῳ ἀσθενοῦντα ἀδελφόν καὶ αἰτήσαντα ἄφεσιν ἁμαρτιῶν· «λέγει σοι ὁ Θεός, ὁ μέγας Βασιλεύς, ἀφένονται σοι πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι σου» (ἀποκρ. ρμε'), ποτὲ δὲ εἰς ἄλλον ὅμοιον ἀσθενοῦντα ὑπὸ φθίσεως· «ἰδοὺ συνεχώρησεν ὁ Θεὸς ὅλας σου τὰς ἁμαρτίας κατὰ τὴν αἴτησίν σου, ἀπὸ παιδὸς μέχρι τοῦ δεῦρο· εὐλογητὸς ὁ θελήσας Θεός, ὅτι συνεχώρησέ σοι ὅλας» (ἀποκρ. ρμζ')· καὶ ἄλλων μὲν ἐδάσταζε τὸ ἥμισυ φορτίον τῶν ἁμαρτιῶν, ἄλλων δὲ καὶ ὅλον (ἀποκρ. σλε' καὶ ρξϚ')· καὶ ἄλλων μὲν διὰ νὰ ἐξαλείψῃ τὴν βλασφημίαν ἰδρῶνε δεόμενος τοῦ Θεοῦ, οὕτω γὰρ ἀπεκρίνετο πρὸς τὸν βλασφημήσαντα ἀδελφόν· «τὸ στόμα σου φύλαξον τοῦ μὴ ἐμπεσεῖν πάλιν εἰς τὴν δεινοτάτην δυσφημίαν, κἂν ἕως αὐτῆς τῆς ψυχῆς σου φθάσῃ· πάνυ γὰρ ἰδρῶσα δυσωπῶν ὑπὲρ ταύτης τὸν Θεόν» (ἀποκρ. σλα')· ἄλλων δὲ παρετίθει τὰς ψυχὰς ἀποθνησκόντων εἰς τὴν ἀγίαν καὶ ζωοποιὸν Τριάδα καὶ ἐποίει εἰς αὐτὰς ἐλευθέραν ἀπὸ τοῦ δαιμόνα, τὴν εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἀνοδὸν (ἀποκρ. ρμς'). Καὶ διὰ νὰ εἰπῶ καθολικῶς, ὁ μέγας οὗτος Βαρσανούφιος ἔφθασεν εἰς τὸ μέτρον ἐκεῖνο τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης, εἰς τὸ ὅποιον ἔφθασε καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καὶ πρὸ αὐτοῦ ὁ μέγας καὶ θεόπτης ἐκεῖνος Μωϋσῆς· διότι καὶ αὐτὸς τὰ ἴδια λόγια τοῦ Μωϋσέως ἔλεγε· «πέισθητί μοι ἀδελφέ, ὅτι τὸ Πνεῦμα πρόθυμόν τί ἐστιν εἰπεῖν τῷ ἐμῷ Δεσπότῃ, χαίροντι ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν δούλων αὐτοῦ· Δέσποτα, ἢ συνεισένεγκέ μοι τὰ τέκνα μου εἰς τὴν βασιλείαν σου ἢ καμὲ ἐξάλειψον ἐκ τῆς δίβλου σου» (ἀποκρ. ρια').

Τί νὰ περιττολογῶ; ὁ μακάριος Βαρσανούφιος, ἀναβάσεις ἱεράς καθ' ἑκάστην ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ διατιθέμενος, κατὰ τὸν θεῖον Δαβὶδ, καὶ προσθέτοντας ταπεινώσιν ἐπάνω εἰς τὴν ταπεινώσιν, ἡσυχίαν ἐπάνω εἰς τὴν ἡσυχίαν, θερμὴν ἐπάνω εἰς τὴν θερμὴν καὶ ἀγάπην ἐπάνω εἰς τὴν ἀγάπην, ἠξιώθη τέλος πάντων καὶ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ὑψηλότατον χάρισμα τῆς πρὸς Θεὸν ἀρπαγῆς, ὡς ὁ μέγας Παῦλος, καὶ νὰ ἀναβαίῃ μέχρι τοῦ ἐβδόμου οὐρανοῦ, ὅχι μὲ τὰ φανταστικά πτερὰ τῆς διανοίας, ἀλλ' ἐν τῇ ἀρρήτῳ δυνάμει τοῦ Πνεύματος, καὶ ἐκεῖ νὰ εὐλογῆται, νὰ θεωρῆ καὶ νὰ ἐντροφᾷ ἀκόμη ἀπὸ τούτην τὴν ζωὴν τὰ ἄρρητα καὶ ἀνεκκλάλητα τῆς θείας Βασιλείας ἀγαθὰ καὶ μυστήρια, χωρὶς νὰ ἠξεύρη,

εἴτε ἐν σώματι ἦτον, εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος, καὶ ἄκουσον αὐτοῦ λέγοντος τοῦτο διὰ λόγου του· «πληροφορήσει ὑμᾶς ὁ Κύριος, ὅτι εἰς τὸν ἑβδομὸν οὐρανὸν ἀναφέρει ἡ ἀγάπη τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἔχοντας αὐτήν· καθὼς τινες ἤδη μετὰ παρρησίας ἀνέρχονται καὶ εὐλογοῦνται, εἴτε ἐν σώματι, οὐκ οἶδα, εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος, οὐκ οἶδα, ὁ Θεὸς γὰρ ἐστὶν ὁ εἰδὼς· καὶ ἵνα μάθητε τὴν ἀρχὴν τῆς ὁδοῦ τῆς χαρᾶς ταύτης, ἀκούσατε. Πρῶτον ἔρχεται τῷ ἀνθρώπῳ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, διδάσκον αὐτὸν τὰ πάντα, καὶ πῶς δεῖ ταπεινοφρονεῖν, ἃ οὐ δύνασθε ἄρτι ἀκοῦσαι· εἶτα ὁδηγούμενος τῇ πρώτῃ καύσει ἐκείνῃ, ἀνέρχεται εἰς τὸν οὐρανὸν τὸν πρῶτον, καὶ μετὰ ταῦτα εἰς τὸν δεύτερον, καὶ κατὰ πρόβασιν ἕως τοῦ ἑβδόμου, κάκει ἐστὶ θεωρῆσαι ἄρρητα πράγματα καὶ φοβερά, ἃ οὐδεὶς δύναται ἀκοῦσαι, εἰμὴ οἱ ἐρχόμενοι εἰς τὸ μέτρον τοῦτο, οὗ ὁ Κύριος καταξιώσαι ὑμᾶς» (ἀποκρ. ρι').

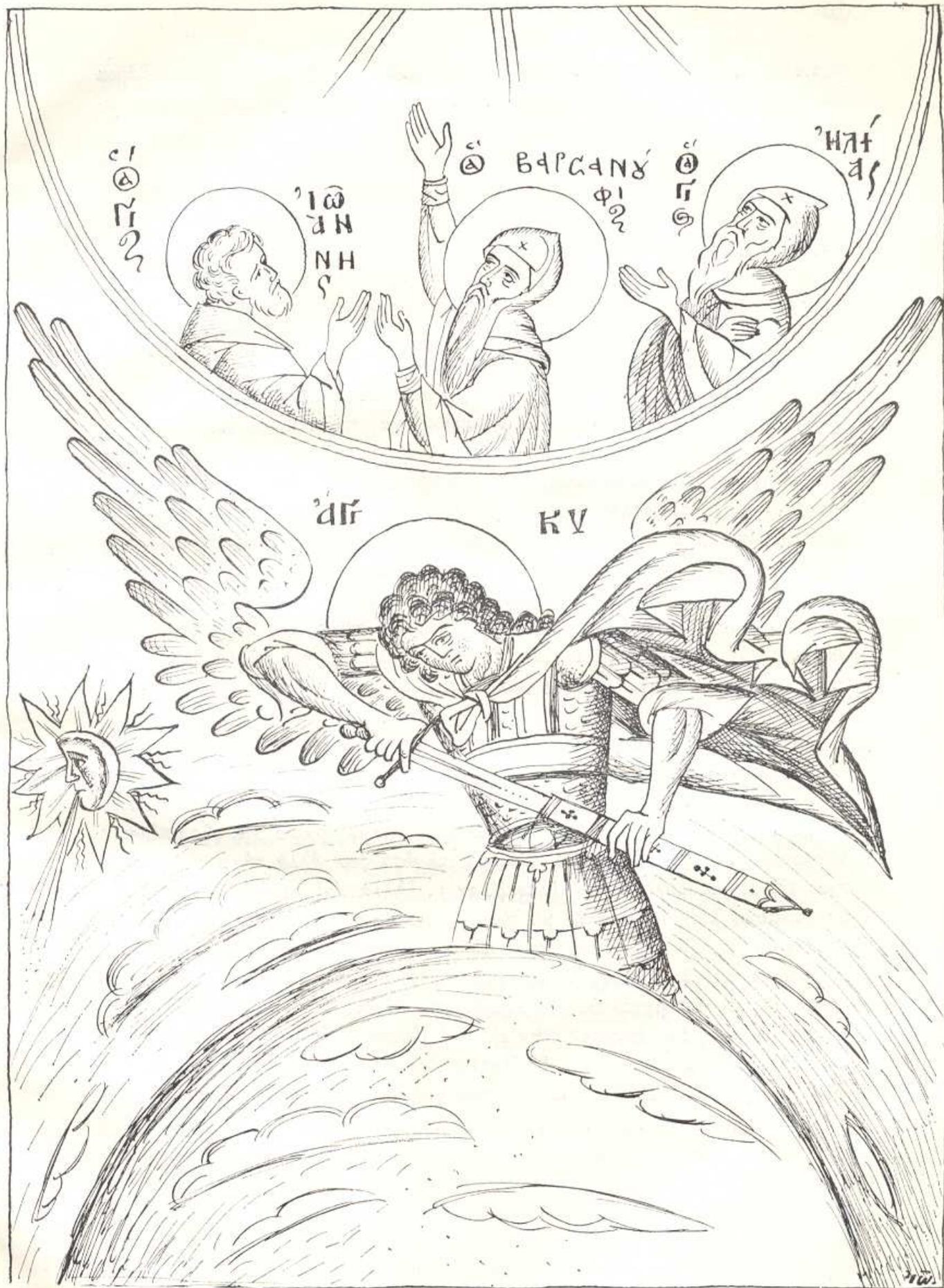
Ἐντεῦθεν λοιπὸν ἐδόθη εἰς αὐτὸν πλουσιώτατον καὶ τὸ τῆς θαυματουργίας χάρισμα, ἤγουν τὸ νὰ δύναται ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Δεσπότη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ ἀνασταίνοι νεκροὺς, νὰ διώκῃ δαίμονας, νὰ ἰατρεύῃ ἀσθενείας ἀνιάτους καὶ ἄλλας δυνάμεις καὶ θαυμάσια νὰ κάμνῃ ὄχι ὀλιγώτερα ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους καὶ νὰ κλείσῃ καὶ νὰ ἀνοίξῃ τοὺς οὐρανοὺς ὡσάν τὸν Ἥλιον, καθὼς αὐτὸς ὁ ἴδιος ταῦτα λέγει περὶ ἑαυτοῦ· ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, καθὼς μαρτυρεῖ ὁ δὸς αὐτῷ τὸ χάρισμα, μᾶλλον δὲ τὰ χαρίσματα, Θεός· καὶ ὅρα ταῦτα ἐν τῇ ρπβ' ἀποκρίσει. Διὰ τοῦτο καὶ τὸν ἐν τῷ Κοινοβίῳ Γέροντα ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν ὅπου ἔπασχεν (ἀποκρ. ροδ')· ὁμοίως καὶ ἄλλον ἀδελφὸν δεινῶς βασανιζόμενον ἐθεράπευσε (ἀποκρ. φι'). Ἐντεῦθεν ἤξιώθη νὰ γίνῃ ὄχι μόνον υἱὸς Θεοῦ κατὰ χάριν, ἀλλὰ, τὸ θαυμασιώτερον, καὶ ἀδελφὸς τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἄκουσον αὐτοῦ λέγοντος· «εὐξασθε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἀθλίου, ἵνα κρατήσω καὶ γὰρ τὰ μέτρα ταῦτα ἕως τέλους· ὁ γὰρ κρατῶν αὐτά, ἤδη ἐγένετο ἀδελφὸς τοῦ Ἰησοῦ» (ἀποκρ. ρπβ')· ἀλλὰ καὶ ὅταν ὁ κοσμικὸς τοῦ ἁγίου τούτου ἀδελφός, γέρον ὄντας, ἐζήτησε νὰ συνομιλήσῃ με αὐτόν, ταῦτα πρὸς αὐτὸν ἀπεκρίνατο· «ἐγὼ ἀδελφὸν τὸν Ἰησοῦν ἔχω· ἐὰν δὲ καταφρονήσας τοῦ κόσμου γίνῃ μοναχός, τότε ἀδελφός μου εἶ» (ἀποκρ. τιγ').

Καὶ διὰ νὰ εἰπῶ με συντομίαν, ἐντεῦθεν ἤξιώθη νὰ γίνῃ ὄχι μόνον υἱὸς Θεοῦ καὶ ἀδελφός τοῦ Ἰησοῦ, ἀλλὰ καὶ θεὸς κατὰ χάριν, κατὰ τὸ «ἐγὼ εἶπα· θεοὶ ἐστε, καὶ υἱοὶ Ὑψίστου πάντες» (Ψαλμ. πβ' 6)· ἔφη γὰρ τὸ πετεινὸν τοῦ οὐρανοῦ, ὁ κρυφιομύστης καὶ Ἀρεοπαγίτης Διονύσιος· «εὐρήσεις δὲ ὅτι καὶ θεοὺς ἢ θεολογία (τὸ ἀνωτέρω δηλαδὴ λόγιον τοῦ Δαβὶδ) καλεῖ τὰς τε οὐρανιας καὶ ὑπὲρ ἡμᾶς οὐσίας καὶ τοὺς παρ' ἡμῖν φιλοθεωτάτους καὶ ἱεροὺς ἀνδρας, καίτοι τῆς θεαρχικῆς Κρυφίτητος ὑπερουσίας ἀπάντων ἐξηρημένης τε καὶ ὑπεριδρυμένης καὶ μηδενὸς αὐτῇ τῶν ὄντων ἐμφεροῦς ὀνομάζεσθαι κυρίως καὶ ὀλικῶς δυναμένου· πλὴν ὅσα τῶν νοερῶν τε καὶ λογικῶν πρὸς τὴν ἔνωσιν αὐτῆς, ὅση δύναμις, ὀλικῶς ἐπέστραπται καὶ πρὸς τὰς θείας αὐτῆς ἐλλάμψεις, ὡς ἐφικτόν, ἀκαταλήκτως ἀνατείνεται τῇ κατὰ δύναμιν, εἰ θέμις εἰπεῖν, θεομιμησία καὶ τῆς θεϊκῆς ὀμωνυμίας ἠξίωται» (περὶ οὐρανοῦ Ἱεραρχ. κεφ. ιβ').

Ὅθεν, ἐπειδὴ εἰς τοιαύτην τελειότητα ὁ θεὸς ἔφθασε Βαρσανούφιος καὶ

τοσαύτην καὶ τηλικαύτην παρρησίαν εὔρε πρὸς τὸν Θεόν, διὰ τοῦτο καὶ ἐδύνατο μόνος νὰ δυσωπήσῃ τὸν Θεόν ὑπὲρ μυριάδων ἀνθρώπων καὶ νὰ μὴν ἀθετηθῇ ἐπειδὴ, ἂν «τὸ θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιῇ ὁ Κύριος», κατὰ τὸν Ψαλμωδόν, πόσῳ μᾶλλον δὲν ἀθετεῖ τὸ θέλημα τῶν τάξιν υἱῶν καὶ ἀδελφῶν αὐτοῦ ἐχόντων; καὶ ὅρα τὴν ριὰ' ἀπόκρισιν αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ ὅταν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ θείου τούτου Πατρὸς ἐγίνετο ὀργὴ μεγάλη εἰς ὅλον τὸν κόσμον καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν οἱ ἐν τῇ Κοινοδίῳ ἡσυχάζοντες Πατέρες διὰ νὰ κάμῃ δέησιν πρὸς τὸν Θεόν νὰ καταπαύσῃ τὴν ὀργὴν του,⁴ αὐτὸς εἶπεν ὅτι τρεῖς ἄνδρες τέλειοι στέκουν καὶ παρακαλοῦσι τὸν Θεόν ὑπὲρ ὅλου τοῦ κόσμου, ἀπὸ τοὺς τρεῖς δὲ τούτους ἓνας ἦτον καὶ αὐτός. Καὶ ἄκουσον τὰ ἴδια κεχαριτωμένα λόγια τῆς ἀποκρίσεως τοῦ ἁγίου· «εἰσὶ πολλοὶ οἱ παρακαλοῦντες τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Θεοῦ παῦσαι τὴν ὀργὴν ἀπὸ τοῦ κόσμου, καὶ οὐδεὶς φιλανθρωπότερος τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' οὐ θέλει ἐλεῆσαι· ἀντιστήκει γὰρ τὸ πλῆθος τῶν ἐν τῇ κόσμῳ γινομένων ἁμαρτιῶν· εἰσὶ δὲ τρεῖς ἄνδρες τέλειοι τῷ Θεῷ, οἵτινες ὑπερέβησαν τὸ μέτρον τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἔλαβον τὴν ἐξουσίαν τοῦ λῦσαι καὶ δῆσαι καὶ ἀφείναι ἁμαρτίας καὶ κρατῆσαι, καὶ στήκουσιν ἐν τῇ θραύσει τοῦ μὴ ὑφὲν ἐξολοθρεῦσαι ὅλον τὸν κόσμον καὶ διὰ τῶν εὐχῶν αὐτῶν μετ' ἐλέους παιδεύει· καὶ ἐρρέθη αὐτοῖς ὅτι ἐπὶ ὀλίγον χρόνον ἐπιμένει ἡ ὀργὴ· σὺν αὐτοῖς οὖν εὐξασθε. Συναντῶσι δὲ αἱ εὐχαὶ τῶν τριῶν τούτων ἐν τῇ εἰσόδῳ τοῦ ἀνωτέρω θυσιαστηρίου τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων καὶ συγχαίρουσιν ἀλλήλοις καὶ συναγάλλονται ἐν τοῖς ἐπουρανίοις· ὅταν δὲ προσέχωσιν εἰς τὴν γῆν, συμπενοθοῦσι καὶ συγκλαίουσι καὶ συνοδύρονται διὰ τὰ κακὰ τὰ γινόμενα καὶ κινουντα τὴν ὀργὴν· εἰσὶ δὲ Ἰωάννης ἐν Ρώμῃ καὶ Ἡλίας ἐν Κορίνθῳ καὶ ἄλλος ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἱεροσολύμων· (ἦτοι αὐτὸς ὁ ἴδιος Βαρσανούφιος ὁ ταῦτα λέγων, ὁ ἐν τῇ Γάζῃ, τῇ ἐπαρχίᾳ τῶν Ἱεροσολύμων ἡσυχάζων) καὶ πιστεῦω ὅτι ἀνύουσι τὸ μέγα ἔλεος· ναὶ ἀνύουσιν. Ἀμήν» (ἀποκρ. φξθ'). Ἐπειδὴ δὲ τῶν ὑπὸ Θεοῦ χαριτωθέντων Ἁγίων ὄχι μόνον ὁ νοῦς καὶ ἡ ψυχὴ χαριτώνεται καὶ ἀγιάζεται, ἀλλὰ καὶ τὰ ἱερά αὐτῶν σῶματα μεταλαμβάνουσι διὰ μέσου τῆς ψυχῆς τὴν χάριν καὶ τὸν ἁγιασμόν· ἔφη γὰρ ὁ τῆς Θεσσαλονίκης μέγας Γρηγόριος· «ὁ μέντοι τούτων (τῶν ὑπερφυῶν χαρίτων δηλαδὴ) εὐμοιρήσας νοῦς καὶ πρὸς τὸ συνημμένον σῶμα πολλὰ διαπορθμεύει τοῦ θείου κάλλους τεκμήρια, χάριτί τε καὶ σαρκὸς παχύτητι μεσιτεύων» (λογ. εἰς τὴν Ξένην). Διὰ τοῦτο καὶ τοῦ ἁγίου Βαρσανουφίου ὄχι μόνον ἡ ψυχὴ καὶ ὁ νοῦς ἐχαριτώθη καὶ ἡγιάσθη, ἀλλὰ καὶ τὸ ἱερόν σῶμά του τῆς θείας ἀπόλαυσε χάριτος καὶ ἀγιότητος· διὰ τοῦτο καὶ ὅσα πράγματα ἤγγιζον εἰς αὐτό, μετελάμβανον καὶ αὐτὰ κάποιαν θείαν δύναμιν καὶ χάριν. Ὅθεν, καθὼς ἀναγινώσκομεν εἰς τὰς Πράξεις, ὅτι τὰ σουδάρια (ἦτοι τὰ μανδήλια) καὶ τὰ σιμικίνθια (ἦτοι τὰ φακιόλια ἢ ζωνάρια) τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐποίουν θαύματα καὶ ἰάτρευον τοὺς ἀσθενεῖς,

4) «...Στῆθι ἀνὰ μέσον τῶν πεπτωκότων καὶ τῶν ζώντων μετὰ τοῦ ἁγίου σου θυμιάματος (= τῆς προσευχῆς σου) καὶ παῦσον τὸν ὀλοθρευτὴν» (ἐνν. Ἀγγελον. Ἀπόκρισις φ ξ θ'. Σημ. Ἐπιμ.).

«ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας ἐπιφέρεσθαι ἀπὸ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ σουδάρια ἢ σιμικίνθια καὶ ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ' αὐτῶν τὰς νόσους» (Πράξ. ιθ' 11), τοιοῦτοτρόπως καὶ τὸ κουκούλιον τοῦ μεγάλου Βαρσανουφίου πεμπόμενον εἰς τὸν ἀπὸ Μηρωσάδης Ἰωάννην ἐσκέπαζεν αὐτὸν ἀπὸ πολλῶν πειρασμῶν καὶ κακῶν (ἀποκρ. α'). Ἄλλος δὲ ὄσιος ἔστειλεν εἰς αὐτὸν τὸ κουκούλιον καὶ ἀνάλαθόν του (ἦτοι τὸ πολυσταύριον) καὶ παρεκάλει αὐτὸν διὰ τὰ φορέσει καὶ διὰ τοῦ φορέματός του τὰ ἀγίαση, καὶ οὕτω τὰ ἀποστείλῃ πάλιν εἰς αὐτόν, διὰ τὰ τὰ ἔχη σκέπην του καὶ βοήθειαν (ἀποκρ. ρκδ'). Πολλοὶ δὲ ἔστειλλον καὶ ἐλάμβανον εὐλογίαν, ἦτοι μέρος τι ἀπὸ τὸν ἄρτον ὅπου ἔτρωγε καὶ ἀπὸ τὸ ὕδωρ ὅπου ἔπινε, καὶ λαμβάνοντες ταῦτα ἐλαφρώνοντο ἀπὸ τὰ πάθη ὅπου τοὺς ἐπολέμουν· καὶ ὄρα τὴν μγ' ἀπόκρισιν καὶ μζ' καὶ ρα'.

Τί λέγω ταῦτα; καὶ αὐτὴ μόνη ἢ φωνὴ τοῦ θείου Βαρσανουφίου ἁγία ἐπιστεῦετο νὰ εἶναι. Ὅθεν πολλοὶ ἐπεθύμουν καὶ παρεκάλουν τὸν Ἅγιον νὰ ἀξιωθοῦν διὰ τὰ τὸν προσκυνήσουν καὶ νὰ ἀκούσουν τὴν ἁγίαν φωνὴν του. Ἐπίστευον γὰρ ὅτι αὐτὴ θέλει εἶναι εἰς αὐτοὺς σκέπη μεγάλη καὶ βοήθεια (ἀποκρ. σκζ'), ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ φιλὸν ὄνομα τοῦ Ἀβδᾶ Βαρσανουφίου ἐν μόνη τῇ διανοίᾳ ἐπικαλούμενον ἐνήργει καὶ βοήθειαν ἐπροξένει εἰς τοὺς αὐτὸ ἐπικαλουμένους, καθὼς ἓνα τοιοῦτον ἐνεργήθη εἰς τὸν ἡγούμενον τοῦ Κοινοβίου Αἰλιανόν. Ἐλεγε γὰρ πρὸς αὐτόν, ζητοῦντα πῶς νὰ δίδῃ ἐκάστῳ ἀπόκρισιν, ὁ ἄλλος Γέρονθις Ἰωάννης, «ὅπου οὖν φθάσης, αἴτησαι ἐν τῇ διανοίᾳ σου τὸν Ἅγιον Γέροντα, ὅτι ἀβδᾶ, τί λαλήσω; καὶ μὴ μεριμνήσης τί εἴπῃς» (ἀποκρ. φπα'). Τοιαῦτα μὲν μεγάλα χαρίσματα ἠξιώθη νὰ λάβῃ καὶ εἰς τὴν τελειότητα ἀρετῶν ἀνέβῃ ὁ μέγας ἐν Πατράσι Βαρσανούφιος.

Ἀλλὰ τὰ τόσα μεγάλα χαρίσματα ἦτον, ἀδελφοί μου, συντροφιασμένα καὶ μὲ τὸσους μεγάλους πειρασμούς, ὅσους δὲν δύναται τις ὄχι νὰ ὑπομείνῃ πραγματικῶς, ἀλλ' οὐδὲ νὰ ἀκούσῃ μὲ μόνην φιλήν ἀκοήν· καὶ ἄκουσον αὐτοῦ γράφοντος πρὸς τὸν ἀπὸ Μηρωσάδης Ἰωάννην· «ἐὰν γράφω σοι, οὐς ὑπέμεινα πειρασμούς, ἔτι λέγω σοι, οὐ βαστάζουσι τὰ ὦτά σου· ἀλλὰ τάχα οὐδὲ ἄλλου τινὸς εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον» (ἀποκρ. ιγ'). Ἀλλὰ καὶ μεγάλας ἀσθενείας ὁ τρισμακάριος ἐδοκίμασε, πλὴν μὲ τόσην γενναιότητα, ὥστε ὅπου ἐν τῇ ἀσθενείᾳ του ποτὲ εἰς κλίνην δὲν ἔπεσε νὰ ἀναπαυθῇ, ἀλλ' οὐτε ἄφηγε ποτὲ τὸ ἐργόχειρόν του (ἀποκρ. ρξζ'). Καὶ δικαίως τοῦτο ἔγινε· διότι τὰ μεγάλα χαρίσματα ἔχουσι καὶ μεγάλους πειρασμούς· καὶ ὅποιος δὲν χύσῃ αἷμα, Πνεῦμα Ἅγιον νὰ λάβῃ δὲν ἠμπορεῖ· ὅθεν εἶπεν ὁ Πέτρος ὁ Δαμασκηνός· «δὸς αἷμα, καὶ λάβε Πνεῦμα». Καὶ ἄλλος δὲ Πατὴρ εἶπε· «δείξον ἔργα, καὶ ἀπαίτει μισθούς». Ἐξῆς δὲ ὁ Ἅγιος οὗτος ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ, κατὰ τὸν ἕκτον αἰῶνα, ἦτοι εἰς τοὺς ἐξακοσίους χρόνους ἀπὸ Χριστοῦ. Εἰς διάστημα δὲ πεντήκοντα ὀλοκλήρων χρόνων καὶ ἐπέκεινα ἄνθρωπος δὲν εἶδε τὸν Ὅσιον τοῦτον, μὲ τὸ νὰ ἦτον κεκλεισμένος μέσα εἰς ἓνα μικρότατον κελλάκι, ὡς ἂν μέσα εἰς ἓνα τάφον, ὡς εἴπομεν, καὶ πλὴν τοῦ ἄρτου καὶ ὕδατος, ἄλλο τι φαγητόν δὲν ἔφαγεν εἰς τοὺς χρόνους αὐτούς· ὅθεν ταῦτα ἀκούοντας περὶ αὐτοῦ ὁ τότε Πατριάρχης τῶν Ἱεροσολύμων, Εὐστόχιος ὀνομαζόμενος, καὶ

μή πιστεύοντας αὐτὰ ὡς παράδοξα, ἠθέλησε νὰ τὸν ἰδῆ. Καὶ λοιπὸν παίρνον-
τας ἀνθρώπους μαζί του, ἐπήγγεν εἰς τὸ ἐγκλειστήριον τοῦ Ὁσίου, καὶ εὐθὺς
ἔβου ἐδοκίμασε νὰ χαλάσῃ τὸν τοῖχον καὶ νὰ ἔμβῃ μέσα, ὡς τοῦ θαύματος!
ἔβγηκε φωτῖα καὶ ὀλίγον ἔλειψε νὰ κατακαύσῃ καὶ ἐκεῖνον καὶ τοὺς ἀνθρώ-
πους ἔβου εἶχε μαζί του, καθὼς ταῦτα μαρτυρεῖ ὁ Σχολαστικὸς Εὐάγγριος ἐν
τῷ λβ' κεφαλαίῳ τοῦ δ' βιβλίου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας του, ἐπὶ λέ-
ξεως γράφων:

«Γεγόνασι δὲ κατ' ἐκεῖνο καιροῦ ἄνδρες θεοφόροι καὶ μεγάλων σημείων
ἐργάται πολλαχοῦ μὲν γῆς, ὧν δὲ τὸ κλέος ἐκασταχοῦ διέλαμψε Βαρσανού-
φιος Αἰγύπτιος γένος. Οὗτος ἐν σαρκὶ τὸν ἄσαρκον διήθλευσε βίον, ἐν τινι
φροντιστηρίῳ ἀγγχοῦ (= πλησίον) Γάζης τοῦ πολισίματος, ὥστε πολλὰ μὲν καὶ
μνήμης κρεῖττονα θαυματουργῆσαι, πιστεύεσθαι δὲ καὶ ζῆν αὐτὸν ἐν οἰκί-
σκη καθειργμένον· καίτοι γε ἀπὸ τούτου πενήτηκοντα καὶ πρὸς γε
χρόνων οὔτε ὀφθέντα⁵ οὔτε ἐπὶ γῆς τινος μετεληφόμενα⁶ οἷς δυσάπιστῶν Εὐ-
στόχιος, ὁ τῶν Ἱεροσολύμων πρόεδρος, ἐπειδὴν διορῦττειν τὸν οἰκίσκον ἔγνω,
οὗ καθείρκετο ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, πῦρ ἐκθορὸν μικροῦ αὐτόσε πάντας ἐνέ-
πρησεν». Ἐφ' οὗ δὲ ὁ Μέγας Βαρσανούφιος τὸν τοῖς Ὁσίοις πρέποντα ὑπνώσεν
ὑπνον καὶ ἀπῆλθε πρὸς ὃν ἐπόθει Χριστόν, ἐβάλλθη εἰς τὴν θήκην αὐτοῦ ὁ Γέ-
ρων ἐκεῖνος ὁ οἰκῶν ἐν τῷ Κοινοβίῳ, καθὼς ἔτι ζῶν προεφήτευσεν καὶ τοῦτο
ὁ αὐτὸς θεῖος Βαρσανούφιος· καὶ ὄρα τὴν ργγ' ἐρώτησιν.

Πρέπει δὲ νὰ ἠξεύρουν οἱ ἀναγνώσται, ὅτι δύο ἐστάθησαν Βαρσανούφιοι,
ἓνας ὁ παρῶν Ἅγιος καὶ ὀρθοδοξότατος Πατήρ, καὶ ἄλλος αἰρετικὸς, ἐκ τῆς
αἰρέσεως τῶν Μονοφυσιτῶν, οἵτινες καὶ ἀκέφαλοι καὶ δεκακέρατοι ὠνομάζον-
το, διότι εἶχον πολλοὺς ἀρχηγοὺς τῆς αἰρέσεώς των, τὸν ὅποιον αὐτὸν αἰρετι-
κὸν Βαρσανούφιον ἀναφέρει ὁ θεῖος Σωφρόνιος, ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων,
εἰς τὸν λίβελλον, ἦτοι εἰς τὴν ἐγγραφὸν ὁμολογίαν τῆς πίστεως, ἔβου ἔστειλε
πρὸς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει συγκροτηθεῖσαν κατὰ τῶν Μονοθελητῶν Ἀ-
γίαν καὶ Οἰκουμενικὴν Ἐκτὴν Σύνοδον. Ὅτι δὲ ὁ θεῖος οὗτος Βαρσανούφιος,
ὁ νῦν ἡμῖν προκειμένος εἰς διήγησιν ἦτον ὀρθοδοξότατος καὶ ἐδέχετο αὐτὸν ἡ
τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ὡς Ἅγιον, ἐβεβαίωσε καὶ ὁ ἅγιος Πατριάρχης Ταρά-
σιος ἐρωτηθεὶς περὶ τούτου ἀπὸ τὸν Ἅγιον Θεόδωρον τὸν Στουδίτην. Βεβαιοῖ
δὲ καὶ ὁ αὐτὸς Θεόδωρος ὁ Στουδίτης ἐν τῇ αὐτοῦ Διαθήκῃ· βεβαιοῦσι καὶ πολ-
λοὶ ἄλλοι ἀξιόπιστοι μάρτυρες ἐκ τῆς Ἀνατολῆς καταγόμενοι· καὶ τέλος πάν-
των ἐπιβεβαιοῖ καὶ αὐτὴ ἡ ἰδία ἀγία εἰκὼν τοῦ θεοῦ Βαρσανουφίου, ἡ ὁποία

5) Σημειῶσαι ὅτι ἀναμεταξὺ εἰς τοὺς πενήτηκοντα χρόνους, καθ' οὓς ἦτον ἐγκλειστος
ὁ Μέγας Βαρσανούφιος, μίαν μόνην φοράν ἐφάνη εἰς μερικοὺς· ἐπειδὴ γὰρ ἓνας ἀδελφὸς
ἀπίστει καὶ ἔλεγεν ὅτι ὁ Βαρσανούφιος δὲν εἶναι μέσα εἰς τὸ ἐγκλειστήριόν του, ἀλλ' ὁ
Σέριδος πλάττει τὰς ἀποκρίσεις, τούτου χάριν ὁ Ἅγιος κράζας τὸν ἀπιστοῦντα ἐφάνη εἰς
αὐτὸν καὶ ἐνίψεν αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ τῶν παρευρεθέντων ἀδελφῶν, καὶ οὕτως ἐπί-
στευσεν ἐκεῖνος καὶ πάντες ἐδόξασαν τὸν Θεόν· καὶ ὄρα περὶ τούτου τὴν ζα' ἀπόκρισιν
τοῦ Ἁγίου.

6) Πλὴν δηλαδὴ ἄρτου καὶ ὕδατος, ὡς εἶπομεν.

ἕως εἰς τοὺς καιροὺς Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου ἦτον εἰς τὴν Μεγάλῃν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν μαζί με τὰς λοιπὰς ἱερὰς εἰκόνας τῶν Ἁγίων Πατέρων, Ἀντωνίου, λέγω, Ἐφραὶμ καὶ πολλῶν ἄλλων Ἁγίων· ἵνα δὲ ἀξιοπιστοτέρα ἢ περὶ τούτου μαρτυρία γένηται, ἰδοὺ ἐκθέτω ἐδῶ τὰ ἴδια λόγια τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου, καθὼς εἶναι γεγραμμένα ἐλληνιστί.

«Προσέτι καὶ πᾶσαν βίβλον θεόπνευστον Παλαιᾶς τε καὶ Νέας Διαθήκης ἀποδέχομαι. Ἔτι μὴν καὶ πάντων τῶν θεσπεσίων Πατέρων, Διδασκάλων τε καὶ Ἀσκητῶν τοὺς βίους τε καὶ τὰ θεῖα συγγράμματα. Τοῦτο δὲ λέγω διὰ τὸν φρενοβλαβῆ Πάμφιλον, τὸν ἀπὸ Ἀνατολῆς φοιτήσαντα καὶ τούσδε τοὺς Ὅσιους διαβαλόντα· λέγω δὴ Μᾶρκον, Ἡσαΐαν, Βαρσανοῦφιον, Δωρόθεον τε καὶ Ἡσύχιον· οὐ μὴν Βαρσανοῦφιον καὶ Δωρόθεον τοὺς τῶν Ἀκεφάλων συνακεφάλους καὶ τοὺς τοῦ λεγομένου Δεκακεράτου συνομοκεράτους καὶ ὑπὸ τοῦ ἐν Ἁγίοις Σωφρονίου ἐν τῷ λιθέλλῳ αὐτοῦ ἀναθεματιζομένους. Ἐτέρων δὲ δηλονότι παρὰ τούσδε ὄντων τῶν προειρημένων, οὓς ἐγὼ πατροπαραδότως ἀποδέχομαι δι' ἐρωτήσεως τοῦ ἤδη ἀρχιερέουσας Ταρασίου τοῦ Ἀγιωτάτου Πατριάρχου, ἐτέρων τε ἀξιοπίστων προσώπων, αὐτοχθόνων τε καὶ ἀνατολικῶν, ὥστε καὶ τὴν εἰκόνα Βαρσανουφίου ἐν τῇ θεῖᾳ Ἐνδυτῇ τῇ τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας συνίστασθαι τοῖς ἁγίοις Πατράσιν Ἀντωνίῳ, Ἐφραὶμ καὶ ἑτέροις· καὶ ὡς μήτι ἐν ταῖς διδασκαλίαις αὐτῶν εὐρηκῶς ἀσέδημα· τούναντίον δὲ καὶ πολλὴν ψυχικὴν λυσιτέλειαν».

Γ'. Περὶ τοῦ ἄλλου Γέροντος Ἰωάννου τοῦ Προφήτου.

Ταῦτα ὅπου εἶπομεν ἕως τώρα περὶ τοῦ Ἁγίου Βαρσανουφίου ἀρμόζουν νὰ τὰ εἰπῆ τις καὶ περὶ τοῦ Ὁ σ ί ο υ Ἰ ω ά ν ν ο υ, τοῦ ἄλλου Γέροντος, καθ' ὅτι καὶ αὐτὸς τὴν αὐτὴν ἡσύχιον ζωὴν εἶχε τοῦ Βαρσανουφίου καὶ τῶν αὐτῶν χαρισμάτων τοῦ Πνεύματος ἡξιώθη· ἐξαιρέτως δὲ καὶ μάλιστα τοῦ χαρίσματος τῆς προοράσεως καὶ προφητείας, δι' ἃ καὶ Προφήτης ἐπωνομάζετο. Ὅθεν ὁ μέγας Βαρσανοῦφιος ἔλεγε πρὸς τὸν ἐρωτήσαντα πρῶτον τὸν θεῖον Ἰωάννην καὶ λαβόντα παρ' ἐκείνου ἀπόκρισιν, ἔπειτα ἐρωτῶντα περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος καὶ τὸν Βαρσανοῦφιον· τίς δὲ ἦτον ὁ λόγος ὅπου ἔλεγε; «ὁ Θεὸς Βαρσανουφίου καὶ Ἰωάννου εἰς ἔστι» (ἀποκρ. κ'). Καὶ πάλιν ἐρωτηθεὶς παρὰ τινων νὰ διηγηθῆ τὸν βίον τοῦ Ἰωάννου, ἀπεκρίθη πρὸς αὐτούς· «περὶ δὲ τῆς διαγωγῆς τοῦ ὁμοψύχου τέκνου, εὐλογημένου καὶ ταπεινοῦ ὑπηκόου, τοῦ κατὰ πάντα ἀρνησαμένου ἕως θανάτου τὰ θελήματα αὐτοῦ πάντα, τί ἔχω εἰπεῖν; εἶπεν ὁ Κύριος· ὁ ἔωρακῶς ἐμὲ ἐώρακε τὸν Πατέρα· καὶ περὶ τοῦ μαθητοῦ εἶπεν, ὅτι δύναται κατὰ τὸν Διδάσκαλον αὐτοῦ· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω» (ἀποκρ. ρλ'). Ἡθέλησε δὲ νὰ φανερώσῃ ὁ Ἅγιος μετὰ τὰ λόγια ταῦτα ὅτι ὁ θεῖος Ἰωάννης ἦτον ὅμοιος κατὰ πάντα τοῦ Πατρὸς καὶ Διδασκάλου τοῦ Βαρσανουφίου. Τοῦτο δείκνυται ἀκόμη καὶ ἀπὸ μίαν ἄλλην περίστασιν. Ὁ θεῖος Ἰωάννης ὅταν ἠρωτᾶτο ἀπὸ τινος διὰ κανένα πρᾶγμα, ἐσυνήθιζε νὰ στέλλῃ τοὺς ἐρωτῶντας πρὸς τὸν Μέγαν Βαρσανοῦφιον, διὰ νὰ δίδῃ ἐκεῖνος τὰς ἀπο-

κρίσεις εἰς αὐτούς· ἐποίει δὲ τοῦτο διὰ ταπεινώσιν. Ὅθεν ἕνας φιλόχριστος εἶπε ποτὲ τῷ θείῳ Ἰωάννῃ «τί χλευάζεις ἡμᾶς, Πάτερ Ἰωάννη, ἔχων τὴν αὐτὴν τοῦ Πνεύματος δύναμιν καὶ παραπέμπων τῷ Ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Γέροντι, τῷ Πατρὶ Βαρσανουφίῳ;» (ἀποκρ. ψπ'). Ἀγκαλὰ λοιπὸν καὶ ὅσα εἶπομεν περὶ τοῦ Ἁγίου Βαρσανουφίου, τὰ αὐτὰ ἡμποροῦμεν νὰ εἰποῦμεν καὶ περὶ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, ὅμως ἄς εἰποῦμεν καὶ μερικά ξεχωριστὰ περὶ αὐτοῦ, χάριν τῶν φιλολόγων ἀναγνωστῶν. Οὗτος ὁ Ὅσιος ἀπὸ ποίαν πατρίδα ἐκατάγετο ἄδηλον εἶναι εἰς ἡμᾶς· ἐκατοίκησε δὲ εἰς τὸ πρῶτον κελλίον, τὸ ὁποῖον ἔκτισεν ὁ Μέγας Βαρσανούφιος ἔξω τοῦ ἐν Γάζῃ Κοινοβίου, καὶ ἐκεῖ ἠσύχασε χρόνους δεκαοκτώ, ἕως τὴν τελευταίαν του (ἀποκρ. σκ'). Δὲν εἶδεν αὐτὸν ποτε τινὰς νὰ χαμογελάσῃ ἢ νὰ ταραχθῇ ἢ χωρὶς δάκρυα νὰ κοινωνήσῃ τὰ θεῖα Μυστήρια, καθὼς ἐμαρτύρησε περὶ αὐτοῦ ὁ τοῦ Κοινοβίου Ἡγούμενος (ἀποκρ. φξε'). ἐπρόβλεπε πολλὰ καὶ προέλεγε περὶ ζωῆς καὶ θανάτου (ἀποκρ. φσζ'), ἰάτρευσε μετὰ τοῦ Γέροντος Βαρσανουφίου ἕνα φιλόχριστον καὶ φιλόξενον Χριστιανὸν ὅπου εὐρίσκετο εἰς ἀσθένειαν (ἀποκρ. ψπα')· ἐδιάλεγε διὰ προγνώσεως ἐκείνους ὅπου ἦτον ἄξιοι διὰ νὰ χειροτονηθοῦν κληρικοὶ (ἀποκρ. ωε'). Ὅθεν διὰ τὸ πλούσιον χάρισμα τῆς προφητείας, ὅπου ἐδόθη αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Κυρίου, ἐπεκαλεῖτο, ὡς εἶπομεν, ἀπὸ πολλοὺς Ἰωάννης ὁ Προφήτης· διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ὅσιος Νίκων, ὅπου ἀναφέρει τὰς ἀποκρίσεις τοῦ Πατρὸς τούτου, ἐν τοῖς δυοῖς τόμοις αὐτοῦ, ἐπιγράφει αὐτὸν, Ἰωάννην τὸν Προφήτην.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Θεός, κρίμασιν οἷς οἶδεν, ἔκρυψεν ἀπὸ τὸν Ὅσιον τοῦτον Ἰωάννην τὸν θάνατον τοῦ Ἀββᾶ Σεριδου, τοῦ Ἡγουμένου τοῦ Κοινοβίου τοῦ ἐν Γάζῃ, προεγνώρισε τὴν τελευταίαν του καὶ εἶπε τὰ λόγια ταῦτα· «εἰς τὰ ἑβδομα τοῦ Ἀββᾶ Σεριδου τελευτῶ· εἰ γὰρ ἔμεινεν ὁ Ἀββᾶς Σεριδος, εἶχον μείναι ἄλλα πέντε ἔτη, ἐπειδὴ δὲ ἔκρυψέ μοι ὁ Θεός καὶ ἔλαθεν αὐτόν, οὐκέτι μενῶ»· ἐπειδὴ ὅμως καὶ ὁ Ἀββᾶς Αἰλιανός, νέος τότε κουρευθεὶς τοῦ Κοινοβίου Ἡγουμένου, δὲν ἤξευρε τὰς τάξεις τοῦ Μοναστηρίου καὶ πῶς νὰ διοικήσῃ τοὺς ἀδελφούς, παρεκάλεσε τὸν θεῖον Ἰωάννην λέγων· «κἂν δύο ἑβδομάδας χάρισαί μοι ἵνα ἐρωτήσω σε περὶ τοῦ Μοναστηρίου καὶ τῆς διοικήσεως αὐτοῦ»· ὅθεν σπλαγχνισθεὶς ὁ Γέρον καὶ κινηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐν αὐτῷ οἰκοῦντος Ἁγίου Πνεύματος εἶπε ταῦτα· «ἰδοὺ ἔχεις με τὰς δύο ἑβδομάδας». Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Αἰλιανός ἠρώτησεν αὐτόν ὅσα ἦτον χρεῖα πρὸς τὴν διοίκησιν τοῦ Κοινοβίου καὶ ἐτελειώθησαν αἱ δύο ἑβδομάδες, ἐκάλεσεν ὁ Ὅσιος ὅλους τοὺς ἀδελφούς τοῦ Μοναστηρίου καὶ ἀποχαιρετήσας αὐτούς, τοὺς ἀφῆκε νὰ ὑπάγῃ ἕκαστος εἰς τὸ κελλίον του καὶ ἔτσι παρέδωκεν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἡσυχίᾳ τὸ πνεῦμά του εἰς χεῖρας Θεοῦ (ἀποκρ. σκα').

Δ'. Περὶ τῆς τελειότητος τῶν Ἁγίων.

Κατὰ ἀλήθειαν, ἀδελφοί, ἐγὼ γράφοντας καὶ ἀναγινώσκοντας ταῦτα, θαυμάζω καὶ ἀπορῶ, ποταπὴ χάρις καὶ δόξα εἶναι ἐτούτῃ· ὅτι οἱ θνητοὶ καὶ πῆλινοὶ ἄνθρωποι εἶχον τοιαύτην ἐξουσίαν, νὰ ζοῦν ὅσον θέλουν καὶ νὰ ἀποθνή-

σκουν όπόταν θέλουν· λύει όμως τόν θαυμασμόν και τήν άπορίαν μου ό φερωνύμως μέγιστος και θεοφόρος Μάξιμος λέγων· «πάντα όσα ό Θεός, και ό κατά χάριν τεθεωμένος έσται, χωρίς τής κατ' ούσίαν ταυτότητος». Όθεν, έπειδή και οι Πατέρες ούτοι έθεώθησαν κατά χάριν και τόν Θεόν είχαν εις τήν καρδίαν τους έννοιον, διά τουτο και τά του Θεού άπόκτησαν ιδιώματα· καθώς γάρ ό Θεός έχει τήν έξουσίαν ζωής και θανάτου, έτσι και οι καθ' όμοίωσιν Θεού γεγονότες Άγιοι μετέλαβον και αυτοί κατά χάριν από τόν Θεόν τήν αυτήν έξουσίαν. Άφ' ου δέ ό Όσιος Ίωάννης έτελείωσεν, έσιώπησε τελείως και ό Άγιος Βαρσανούφιος και πλέον άποκρίσεις δέν έδιδεν, ως λέγει ό Άββάς Δωρόθεος εις τήν έπιγραφήν του β' λόγου αυτού. Άγκαλά και εις τήν Βίβλον ταύτην εύρίσκονται άποκρίσεις του Βαρσανουφίου γεγραμμένες μετά τήν τελευτήν του Ίωάννου, ίσως διότι αι άποκρίσεις αυται έρρέθησαν μέν πρό τής τελευτής Ίωάννου, οι δέ μεταγραφείς δέν έφύλαξαν τήν τάξιν, αλλά τά πρό τής τελευτής του έγραψαν μετά τήν τελετήν του, τελευτήσαντος δέ του Ίωάννου και σιωπήσαντος του Βαρσανουφίου, ανεχώρησε και ό Άββάς Δωρόθεος' από τό Κοινόδιον εκείνο και έσύστησεν έδικόν του Κοινόδιον.

Τοιαύτη, αγαπητοί μου άδελφοί, έστάθη ή ζωή και ή πολιτεία των θεοφόρων Πατέρων τούτων Βαρσανουφίου και Ίωάννου· τοιαυτα υπερφυσικά και ούράνια χαρίσματα ήξιώθησαν να λάβουν παρά Θεού και τοιοούτον μακάριον τέλος έλαβον. Και νυν ανελθόντες εις τους ουρανούς, τής ανωτάτω κατατροφωσι μακαριότητος, Θεόν όρωντες πρόσωπον πρός πρόσωπον, όν εκ ψυχής επί γής ήγάπησαν και τή ανεκλαλήτω φωτί τής Τρισηλίου Θεότητος καταλαμπόμενοι και υπέρ του κόσμου παντός άδιαλείπτως πρεσβεύοντες. Και διά να τελειώσω τήν διήγησιν των μακαρίων τούτων Πατέρων με τά ίδια λόγια του θείου Βαρσανουφίου, λέγω ότι οι τρισόλθιοι ούτοι Άγιοι εις ουρανούς ήδη εύρισκόμενοι «όλοι έγένοντο νοϋς, όλοι όφθαλμός, όλοι φωτεινοί, όλοι τέλειοι, όλοι θεοί, έμεγαλύνθησαν, έδοξάσθησαν, έλαμπρύνθησαν, έζησαν, και έπειδή πρώτον απέθανον, εύφραίνονται και εύφραίνουσιν· εύφραίνονται έν τή άχωρίστω Τριάδι και εύφραίνουσι τάς άνω δυνάμεις. Ποθήσωμεν λοιπόν και ήμείς τήν αυτών τάξιν· δράμωμεν τόν αυτόν όρόμον· ζηλώσωμεν τήν αυτών πίστιν· κτησώμεθα αυτών τήν ταπείνωσιν· τήν ύπομονήν έν πάσιν, ίνα καταλάβωμεν τήν αυτών κληρονομίαν. Τήν άπτωτον αυτών άγάπην κρατήσωμεν, ίνα εύρεθώμεν έν τοις ανεκλαλήτοις αγαθοις, ά όφθαλμός ουκ ειδε και ους ουκ ήκουσε και επί καρδίαν ανθρώπου ουκ άνέβη» (άποκρ. ρκα').

Ε'. Περὶ τῆς ψυχοφειλεστάτης Βίβλου τῶν Ἑρωταποκρίσεων τῶν Ἀγίων.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ μακαριστοὶ Πατέρες οὗτοι ἠγάπησαν ἐκ ψυχῆς τὸν πλη-

7) Τοῦ Ἀββᾶ Δωροθέου τοῦ Γαζαίου σφίζεται πνευματικωτάτη βίβλος ἐκ τῶν λόγων - κατηχῆσεων πρὸς τοὺς ὑποτακτικούς του Μοναχοῦς, τὴν ὁποίαν καὶ συνιστῶμεν θερμῶς. (Σημ. Ἐπιμ.).

σίον, δὲν εὐχαριστήθησαν γὰρ τὸν ὠφελήσουν μόνον εἰς τὴν ζωὴν τους, ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον ἔθεν καὶ ἀφήκαν εἰς ὄλους τοὺς ἀδελφοὺς τὴν ἱεράν ταύτην Βίβλον τους ὡς μίαν κληρονομίαν πατρικὴν εἰς τοὺς πνευματικοὺς υἱοὺς των, διὰ γὰρ τὴν ἀναγινώσκουν συνεχῶς καὶ γὰρ λαμβάνουν ἐξ αὐτῆς μεγάλην ὠφέλειαν εἰς αἰῶνα αἰῶνος. Ἡ Βίβλος δὲ αὕτη περιέχει ἀποκρίσεις ὀκτακοσίας τεσσαράκοντα καὶ μίαν⁸ γενομένης πρὸς ἄλλας τόσας ἐρωτήσεις ὅπου ἐποιοῦν πρὸς αὐτοὺς διάφορα πρόσωπα Ἱερέων, Μοναχῶν, λαϊκῶν, γερόντων, νεωτέρων, ἀσθενῶν καὶ ὑγιῶν. Τὰς ἀποκρίσεις δὲ ταύτας ἄλλας μὲν ἔγραψεν ὁ ἄλλος Γέρον Ἰωάννης, τὰς περισσοτέρας δὲ ἔγραψε, μᾶλλον δὲ εἰπεῖν ὑπαγόρευσε, ὁ Μέγας Γέρον Βαρσανούφιος, ὅχι μὲ θέλημα ἐδικόν του, ἀλλὰ μὲ προσταγὴν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πρὸς ὠφέλειαν τῶν ψυχῶν, καθὼς τοῦτο λέγει μόνος του «ταῦτα πάντα οὐκ ἐξ ἰδίου θελήματος γράφω, ἀλλ' ἐκ κελεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· ὅλα δὲ πρὸς διόρθωσιν καὶ ὠφέλειαν τῆς ψυχῆς καὶ συνειδήσεως τοῦ ἔσω ἀνθρώπου» (ἀποκρ. ιγ').

Πράγμα δὲ θαυμαστὸν ἠκολούθησεν, ὅταν ὁ Μέγας Βαρσανούφιος ἔκαμεν ἀρχὴν γὰρ ὑπαγορεύῃ τὰς ἀποκρίσεις ταύτας πρὸς τὸν Ὁσίον Σέριδος, τὸν Ἠγούμενον τοῦ Μοναστηρίου, καθὼς ὁ ἴδιος Σέριδος τὸ ἐμαρτύρησε πρὸς τὸν ἀπὸ Μηρυσάδης Ὁσίον Ἰωάννην. Ὁ μὲν γὰρ Ἅγιος Βαρσανούφιος καλέσας τὸν θεῖον Σέριδος, τὸν αὐτοῦ γραφέα, εἶπεν αὐτῷ γὰρ γράψῃ ἀπόκρισιν πρὸς τὸν ἀπὸ Μηρυσάδης Ἰωάννην, ἀλλ' ὁ Σέριδος μὴ δυνάμενος γὰρ κρατήσῃ εἰς τὸν νοῦν του ὅλα τὰ λόγια ὅπου τῷ εἶπεν ὁ Ἅγιος, ἐδιαλογίζετο καὶ ἠπόρει, πῶς ἔχει γὰρ γράψῃ τόσα πολλὰ λόγια· καὶ πῶς, ἀνίσως καὶ ἤθελεν ὁ Γέρον, ἔπρεπε γὰρ μοι εἰπῆ γὰρ φέρω μελάνι καὶ χαρτί διὰ γὰρ ἀκούω ἕνα ἕνα λόγον καὶ γὰρ τὸν γράφω. Τοῦτον τὸν διαλογισμὸν τοῦ Σεριδου ἐγνώρισεν ὁ Μέγας Βαρσανούφιος τῷ διορατικῷ χαρίσματι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ εὐθὺς ἔλαμψε τὸ πρόσωπόν του καὶ ἔγινεν ὡς πῦρ καὶ λέγει τῷ Σεριδῷ· ὕπαγε γράψον καὶ μὴ φοθηθῆς· ὅτι ἀνίσως καὶ σοὶ εἰπῶ μυρίους λόγους, ἤξευρε ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον δὲν θέλει σὲ ἀφήσει γὰρ γράψῃς οὔτε παραπάνω οὔτε παρακάτω, ἕως ἑνὸς λόγου καὶ γράμματος, κἂν καὶ ἐσὺ θέλῃς τοῦτο· ἀλλὰ θέλει ὁδηγεῖ τὸ χεῖρ σου, διὰ γὰρ γράψῃς ὅσα σοὶ εἶπον μὲ ἀκολουθίαν καὶ τάξιν (ἀποκρ. α').

Κανένας δὲ ἀπὸ τοὺς περιέργους καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου καὶ τῆς σαρκὸς ἔχοντας ἄς μὴ κατηγορήσῃ τὰ λόγια ταῦτα τοῦ Ἁγίου, ὡς τάχα ὑπερήφανα. Ἐπειδὴ ὁ σαρκικὸς ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ ταῦτα λέγων, οὐ χωρεῖ τὰ τοῦ Πνεύματος· «μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστὶ καὶ οὐ δύναται γινῶναι», καθὼς λέγει ὁ Ἀπόστολος· ὁ δὲ πνευματικὸς, ὁποῖος ἦτον ὁ θεῖος Βαρσανούφιος, «ἀνακρίνει μὲν πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται» (Α' Κορ. β' 14).

Καὶ λοιπὸν, ἂν ἡ Βίβλος αὕτη ἐγράφη ἐκ προσταγῆς τοῦ Ἁγίου Πνεύ-

8) Τὸ «Προσίμιον» τῆς α' ἐκδόσεως γράφει «ὀκτακοσίας τριάκοντα ὀκτώ», ἡ δὲ β' ἐκδοσις (σ. 360), ὅπου ἔχει σχετικὴν «παρατήρησιν», γράφει ὅτι ἡ α' ἐκδοσις περιέχει 835, ἐξηγεῖ δὲ τὴν διαφορὰν ἐκ παρερρησάντων λαθῶν κατὰ τὴν ἀρίθμησιν καὶ ἐπαναλήψεων. (Σημ. Ἐπιμ.).

ματος, ἄς συμπεράνη πλέον ὁ καθ' ἕνας πόσον αὐτὴ εἶναι ψυχωφελεστάτη καὶ μεγαλωφελεστάτη· πόσον εἶναι γλυκυτάτη καὶ κεχαριτωμένη καὶ πόσον εἶναι γεμάτη ἀπὸ διάκρισιν πνευματικὴν. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ φιλοσοφικὸν ἀξίωμα, οἷον εἶναι τὸ αἷτιον, τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ αἰτιατὸν καὶ ὁποῖον εἶναι τὸ δένδρον, τοιοῦτος εἶναι καὶ ὁ καρπός. Καὶ κατὰ ἀλήθειαν τοῦτο τὸ γνωρίζει ὁ καθ' ἕνας μὲ τὴν πείραν αὐτὴν· διότι, ὅταν ἀναγινώσκη τὴν Βίβλον ταύτην, ἀκούει μὲν λόγια ἀρρητόρευτα καὶ ἀπλοϊκά, αἰσθάνεται ὅμως κρυφίως μέσα εἰς τὴν καρδίαν του μίαν θαυμαστὴν χάριν καὶ γλυκύτητα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἣτις ὡς μαγνητὶς δραστικὴ ἔλκει τὴν θέλησιν εἰς συγκατάθεσιν καὶ πειθῶ τῶν ἀναγινωσκομένων· καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, καὶ ἀναγινώσκων τὰ λόγια τῆς Βίβλου ταύτης νομίζει πῶς νοοῦνται ἀπὸ ἕνα πεφωτισμένον καὶ θεοφόρον νοῦν· πῶς διατίθενται ἀπὸ μίαν καρδίαν ὅπου εἶχεν ἐγκάτοικον εἰς τὸν ἑαυτὸν τῆς καὶ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ πῶς ἐξέρχονται ἀπὸ μίαν ψυχὴν ὅλην εἰρηνικὴν, ὅλην γαληνόμορφον, ὅλην χριστοειδῆ καὶ ὅλην ἐμπνεομένην ἀπὸ τὰς λεπτὰς αὔρας τοῦ εἰρηνικοῦ καὶ φωτιστικοῦ Πνεύματος· καὶ γνωρίζει ὅτι κατὰ τὸ δαβιτικὸν «ὁ Θεὸς ἐλάλησεν ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ» (Ψαλ. νθ' 6) καὶ ὅτι πληροῦται καὶ εἰς τὰ λόγια τῆς Βίβλου ταύτης τὸ «οὐχ ὑμεῖς ἐστε οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τοῦ Πατρὸς ὑμῶν τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν» (Ματθ. α' 20). Καὶ ἐκεῖνο τὸ ἄλλο ὅπου εἶπεν ὁ αὐτὸς Δαβὶδ περὶ τῆς χάριτος τῶν λογίων τῆς θεοπνεύστου Γραφῆς, «ἐξεχύθη χάρις ἐν χεῖρεσί σου» (Ψαλμ. μδ' 3), ὅπερ ἐρμηνεύων ὁ Μέγας Βασίλειος «οἱ μὲν, λέγει, ἔξω τοῦ λόγου τῆς ἀληθείας μωρίαν ὀνομάζουσι τοῦ Εὐαγγελίου τὸ κήρυγμα, τὴν εὐτέλειαν τῆς φράσεως τῶν Γραφῶν ἐξουθενοῦντες· ἡμεῖς δὲ οἱ καυχώμενοι ἐν τῷ Σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ, οἷς ἐφανερῶθη διὰ τοῦ Πνεύματος τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν, οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, οἶδαμεν ὅτι πλουσία χάρις ἐστὶν ἐκκεχυμένη παρὰ Θεοῦ ἐν τοῖς περὶ Χριστοῦ λόγοις, διὰ τοῦτο ἐν ὀλίγῳ τῷ χρόνῳ πᾶσαν σχεδὸν τὴν οἰκουμένην διήλθε τὸ κήρυγμα· ἐπειδὴ πλουσία καὶ ἄφθονος ἡ χάρις ἐκκέχυται ἐπὶ τοὺς κήρυκας τοῦ Εὐαγγελίου».

Δεχθῆτε λοιπὸν περιχαρῶς καὶ μετ' ἐπιθυμίας, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, τὴν ψυχωφελεστάτην αὐτὴν Βίβλον καὶ συνεχῶς ταύτην ἀναγινώσκετε ἕκαστος ὁποίας τάξεως καὶ βαθμοῦ εἶναι· ἔστι γὰρ χρησιμωτάτη καὶ εἰς Ἀρχιερεῖς καὶ εἰς Ἱερεῖς καὶ εἰς Ἄρχοντας καὶ εἰς Κριτάς, μάλιστα δὲ εἰς Μοναχοὺς ἡσυχαστὰς καὶ εἰς κοινοβιάτας καὶ ἀπλῶς εἰς ἀρχαρίους, εἰς μέσους καὶ εἰς τελείους· ἐξαιρέτως δὲ εἰς ἀσθενεῖς καὶ πάσχοντας ἀπὸ διαφόρους πειρασμοῦς καὶ πάθη καὶ διὰ τοῦτο χρειαζομένους παρηγορίαν ψυχικὴν, διότι αὐτὴ λύει τὰ δύσλυτα ἐρωτήματα μὲ μίαν διάκρισιν θαυμαστὴν· αὐτὴ εἶναι διδάσκαλος τῆς ὑπομονῆς, ἐκρίζωτρια τοῦ γογγυσμοῦ, μάχαιρα ἐκκοπτικὴ τοῦ ἰδίου θελήματος, τῆς ἀνθρωπαρεσκείας τμητικώτατος πέλεκυς, τῆς ἀληθοῦς καὶ τελείας ταπεινώσεως ὑψηλήτρια, τοῦ ἀψηφίστου εἰσηγήτρια, τῆς μετανοίας διαλαλήτρια, τοῦ πένθους γεννήτρια καὶ τῆς τῶν ψυχῶν σωτηρίας καὶ ἐν Χριστῷ τελειότητος προξενήτρια. Διὰ τοῦτο καὶ ὡς τοιαύτην πολυωφελῆ ἀνεγί-

νωσκον αὐτήν συνεχῶς καὶ οἱ παλαιοὶ ἐκεῖνοι θεῖοι Πατέρες καὶ πολλὰς ἐκ τῶν ἐρωταποκρίσεων αὐτῆς εἰς τὰ ἑαυτῶν συγγράμματα ἀναφέρουσιν· ἔτσι ὁ "Όσιος Παῦλος ὁ Εὐεργετινὸς πολλὰ ἐκ τῆς Βίβλου ταύτης εἰς τὴν βίβλον του μετωχέτευσεν· ἔτσι ὁ "Όσιος Νίκων, ὁ ἐν τῷ μέλανι ὄρει τῆς Ἀντιοχείας ἀσκήσας ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Δουκὸς καὶ Ἰωάννου Ἀντιοχείας κατὰ τὸ χιλιοστὸν ἐξηκοστὸν ἔτος, πολλὰς μαρτυρίας ἐξ αὐτῆς ἀναφέρει καὶ εἰς τοὺς δύο τόμους τῆς Συλλογῆς ὅπου ἐφιλοπόννησεν. Ἔτσι ὁ Ἅγιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης ἐν τῇ Διαθήκῃ του λέγει ὅτι εἰς τὴν Βίβλον ταύτην τοῦ Βαρσανουφίου δὲν ἤυρε κανένα ἀπᾶδον καὶ ἄτοπον· μέμνηται δὲ αὐτῆς καὶ Συμεὼν ὁ Νέος Θεολόγος καὶ Πέτρος ὁ Δαμασκηνὸς καὶ ἄλλοι Πατέρες.

ς'. Περὶ τῆς α' ἐκδόσεως τῆς Βίβλου τῶν Ἁγίων.

Εἶπον γὰρ τὴν δεχθῆτε περιχαρῶς καὶ μετ' ἐπιθυμίας· διότι, κατὰ τὴν κοινὴν παροιμίαν, πᾶν σπάνιον ἐπιθυμητόν· ἡ δὲ Βίβλος αὕτη τόσοσ ἦτον σπανία, ὥστε ὅπου, ὅχι μόνον ποτὲ οὐδέποτε ἐξεδόθη καὶ ἀκολούθως δὲν ἔγινε κοινὴ εἰς τοὺς πολλοὺς διὰ τοῦ τύπου, ἀλλὰ καὶ ἀνέκδοτος καὶ ἐν χειρογράφοις σφζομένη πολλὰ σπανία ἦν. Ἄς εἶναι χάρις πολλὴ εἰς τὴν Μεγίστην, σεβασμίαν καὶ βασιλικὴν Μονὴν τοῦ ἐν Ἀγίοις μεγάλου καὶ θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ· εἰς ταύτην γὰρ τὴν εὐαγῆ Μονήν, πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀξιολόγοις καὶ δυσσευρέτοις βιβλίαις, ἅπερ εἰσὶ τεθησαυρισμένα ἐν τῇ πλουσίᾳ ταύτης Βιβλιοθήκῃ χειρόγραφα, εὑρέθη καὶ ἐν μόνον πρωτότυπον τῆς Βίβλου ταύτης παμπάλαιον, ὡσάν ἕνας μονογενῆς φοῖνιξ, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀντέγραψαν ὅσοι Πατέρες ἐν τῷ ὄρει τὴν Βίβλον ταύτην ἔχουσι. (Καὶ τούτῃ εἶναι ἡ ἀφορμὴ, διὰ τὴν ὁποίαν εἰς μερικὰ μέρη τῆς Βίβλου εὑρίσκονται τινὰ λόγια ἀναμεταξὺ ἑλλειπῆ, μὲ τὸ νὰ μὴ εἶχομεν ἄλλο ἀντίγραφον τελειότερον νὰ τὰ παραβάλωμεν καὶ νὰ τὰ προσθέσωμεν).⁹ Ὅθεν εἶμαι βέβαιος ὅτι πολλοί, βλέποντες ἤδη ἐκδεδομένην εἰς τὸ φῶς τῆς τυπογραφίας τὴν ἐν τῷ σκότει καὶ ἀγνοίᾳ μέχρι τοῦδε εὑρισκομένην Βίβλον τοῦ θεοῦ Βαρσανουφίου, ἔχουν γὰρ πάθουν τὸ ἴδιον ἐκεῖνο σύμδραμα καὶ τὴν ἀπορίαν, ὅπου ἔπαθον οἱ Ἑβραῖοι ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅταν παραδόξως εἶδον τὸ οὐράνιον μάννα, καὶ νὰ λέγουν καὶ αὐτοὶ ἕνας πρὸς τὸν ἄλλον, ὡς ἐκεῖνοι ἀποροῦντες ἔλεγον «Μάν; Μάν;», ἦτοι τί ἐστὶ τοῦτο, τί ἐστὶ τοῦτο; «ἰδόντες δὲ οἱ Υἱοὶ Ἰσραὴλ, εἶπαν ἕτερος τῷ ἑτέρῳ· τί ἐστὶ τοῦτο; οὐ γὰρ ἤδεισαν τί ἦν» (Ἐξόδ. ις'). Τί εἶναι ἡ Βίβλος αὕτη; ποῦ ἦτον κεκρυμμένη καὶ παντελῶς ἀγνωστος καὶ τῶρα ἀνεκαλύφθη; ἡμεῖς οὔτε Βαρσανούφιον ἀκόμη ἠκούσαμεν τί ἐστίν, οὔτε βιβλίον αὐτοῦ ἐωράκαμεν πώποτε· συνηθίζουσι γὰρ φυσικῶ τῷ τρόπῳ τὰ καινὰ καὶ ἄ-

9) Σημειῶσαι ὅτι ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τῶν Ἰβήρων εὑρηται ἐν χειρογράφοις καὶ ἕτερον ἀντίγραφον τῆς Βίβλου ταύτης, καλούμενον Στάθμη φιλόχριστος τῆς ὁρθῆς διακρίσεως, παρ' οὗ ἀνεπληρώθησαν καὶ τὰ ἐλλείποντα καὶ τὰ ὁποῖα ἐλλείποντα προσετέθησαν δι' ἄλλων στοιχείων, πρὸς διάκρισιν (ὁ Ἐκδότης τῆς β' ἐκδόσεως).

γνωστα πράγματα να προξενούσιν απορίαν εις την ψυχήν.

Τίνες δέ εισιν οί την Βίβλον ταύτην τύποις έκδεδικότες; οί όσιώτατοι και πανοσιώτατοι και δια του θείου και άγγελικού σχήματος κατά πνεύμα όντες άδελφοί, οί συγκάτοικοι και όμότροποι έν Χριστώ και σύμφυχοι, ό,τε όσιώτατος έν Μοναχοίς κύρ Άνανίας και οί πανοσιώτατοι έν Ίερομονάχοις και πρεσβυτέρους, ό παπās λέγω Κυπριανός και παπās Ευθύμιος, οί Άγιορρείται και σταυροποιοί και την των έγκολπίων τέχνην μεταχειριζόμενοι· ούτοι γάρ θερμήν και ένδιάθετον ευλάθειαν έχοντες προς τους όσίους και Θεοφόρους Πατέρας, προς τε τον Άγιον Βαρσανούφιον και Άγιον Ίωάννην και άγάπην υπερβάλλουσαν σφίζοντες προς την ιεράν αυτών Βίβλον, ως πολύ τι ώφεληθέντες έξ αυτής, εις τε τās άλλας θεουργούς άρετάς και μάλιστα εις την τελειοποιόν ύπακοήν, εις την άθλητικήν έκκοπήν του θελήματος και εις την ύφοποιόν ταπεινώσιν, έξώδευσαν και άντέγραψαν αυτήν και ειχον εις ιδικήν τους χρήσιν. Δέν ευχαριστήθησαν όμως να απολαμβάνωσιν αυτοί μόνοι τό καλόν και την έκ της Βίβλου ώφέλειαν, άλλ' ήθέλησαν να μεταδώσουν την ώφέλειαν αυτής και εις τους άλλους άδελφους ως φιλάδελφοι. Όθεν, όχι μόνον έμέ, τον κατά πνεύμα άδελφόν αυτών, παρεκίνησαν να διορθώσω αυτήν και με την βιογραφίαν των Όσίων και με τον πίνακα να την πλουτίσω, άλλά και έκ του ύστερήματος αυτών έξοδούσαντες και σχεδόν έκ του καθημερινού άρτου, ού ήσθιον, περικόψαντες (μόλις γάρ ό έκ του έργοχειρου αυτών πορισμός έξαρκει αυτοίς και τοίς ξενουμένοις ύπ' αυτών άδελφοίς, και κατά την κοινήν παροιμίαν «τό ήμεροδούλιόν τους ειναί ήμεροφάγιόν τους», ως λέγει και ό Έκκλησιαστής· «πās μόχθος άνθρώπου εις στόμα αυτου, και γε ή ψυχή ού πληρωθήσεται». Έκκλ. 5' 7)· έκ του άρτου, λέγω, αυτών περικόψαντες, έξέδωκαν όλίγα τινά σώματα της Βίβλου ταύτης, επειδή ούκ ειχον τον τρόπον δια να εκδώσουν πολλά. Αναγκασθέντες σχεδόν εις τουτο, επειδή άμαρτίαν μεγάλην έστοχάσθησαν τό να αφήσουν μίαν τοιαύτην ιεράν και πολυωφελή Βίβλον να εύρίσκεται άνέκδοτος εις ένα παντοτεινόν σκοτός, και οί μέν σκώληκες να διαφθείρουν αυτήν, οί δε άδελφοί να ύστερούνται την έξ αυτής ώφέλειαν· ακολουθως δε και οί θειοί Πατέρες και οί ιεροί αυτής συγγραφείς να μένουν άφανείς και άγνωστοι εις τον κόσμον, οί δίκην φωστήρων έν άρεταίς και τοίς του Άγίου Πνεύματος χαρίσμασι διαλάμπαντες.

Άποδεξάμενοι λοιπόν και ύποδεξάμενοι την φιλάδελφον γνώμην των άνωτέρω άδελφών, αναγινώσχετε επιμελώς την παρούσαν Βίβλον και του μέλιτος και των χαρίτων αυτής απολαύετε· καρπούμενοι δε την έξ αυτής ώφέλειαν, δεήθητε του Θεου, άδελφοί μου Χριστιανοί, δια την ψυχικήν σωτηρίαν των ταύτην έκδεδικότων, εις δόξαν Θεου, εις τιμήν των Όσίων, και εις την ιδικήν σας ώφέλειαν· και τό παράδειγμα τούτων μιμησάμενοι, προθυμοποιηθήτε, άγαπητοί, και ύμεις εις τό να εκδίδετε τύποις τοιαύτα ψυχωφελή βιβλία,¹⁰

10) Κάποτε, ναί, πρέπει να ύπάρξη ευγενής και άγία άμιλλα μεταξύ των Χριστιανών εις την ζωήν των να εκδίδουν πνευματικά και ψυχω-

καὶ μάλιστα τὰ μέχρι τοῦδε ὄντα ἀνέκδοτα, εἰς κοινὴν σωτηρίαν τῶν Ὁρθοδόξων· οἱ γὰρ τοιαῦτα βιβλία ἐκδίδοντες δὲν κάμνουσιν ἄλλο, παρὰ ἐκδίδουσιν εἰς τὸν κόσμον καὶ πολλαπλασιάζουσι φῶτα οὐράνια τῶν ψυχῶν καὶ ἀπλανεῖς ὁδηγοὺς σωτηρίας. Ἐρρωσθε.

αὐγ', Ἰουνίου κδ'.

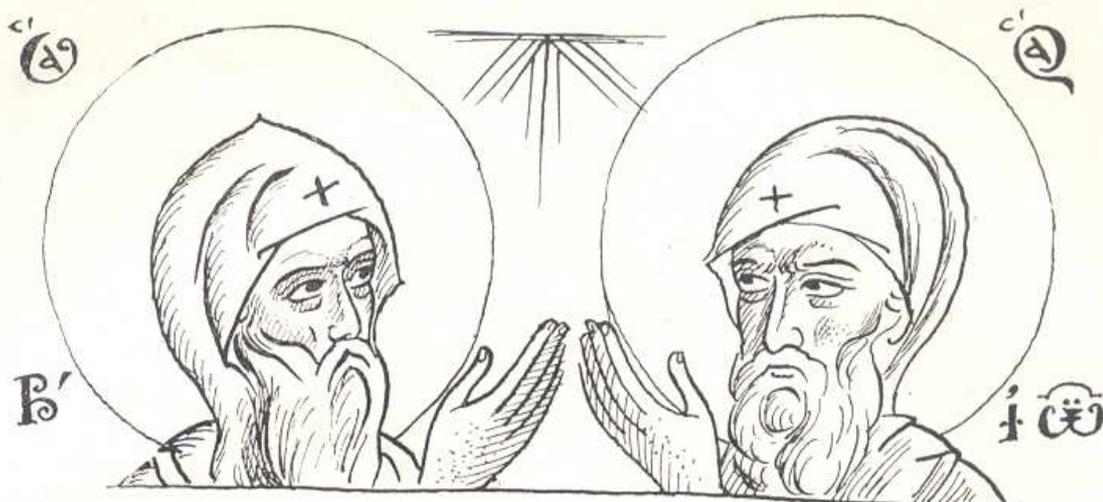
Ὁλος τῆς ὑμετέρας ἀγάπης ἐξηρητημένος

Ὁ ἐν Μοναχοῖς ἐλάχιστος

Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης

φελῆ βιβλία, διαθέτοντες μάλιστα ταῦτα δωρεὰν ἢ εὐφθηνά. Ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σελίδων των, ὑπάρχουν βιβλία μικρὰ ἀπαιτοῦντα μόλις 10.000 δρχ. καὶ μεγάλα 50.000 καὶ 100.000 ἀναλόγως. Τὰ ποσὰ ὅμως αὐτὰ εἶναι εὐκολώτατον νὰ ἐξευρίσκωνται, ἂν ἀπὸ κοινοῦ δύο, πέντε, δέκα, εἴκοσι κλπ. Χριστιανοὶ φιλοτιμῶνται διὰ τὸ θεάρεστον αὐτὸ ἔργον, εἰσπράττοντες, μάλιστα «σὺν τόκῳ», κατὰ τὴν παραβολὴν τῶν ταλάντων, τὰ χρήματά των καὶ πάλιν ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν βιβλίων αὐτῶν. Τὸ παράδειγμα τῶν φίλων καὶ ἐκδοτῶν τῶν ἔργων τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου Σκουρταίων, ἐν Καρυαῖς Ἁγίου Ὄρους, εἰς τὸ Κελλίον μάλιστα τῶν ὁποίων ἐκοιμήθη, εἶναι συγκινητικὸν καὶ ἀξιομίμητον. Καὶ ὁ ἐκδότης συνεισφέρει πολλάκις ὅσον καὶ ὁ συγγραφεὺς, ἐὰν ἀποβλέπη εἰς τὴν ψυχικὴν ὠφέλειαν τῶν ἀνθρώπων διὰ τῶν ἐκδόσεών του καὶ ὄχι εἰς χρηματισμόν.

Φεβρουαρίου ζ΄.

Μνήμη τῶν Ὁσίων καὶ Θεοφόρων Πατέρων ἡμῶν Βαρσανουφίου τοῦ Μεγάλου Γέροντος καὶ Ἰωάννου τοῦ Προφήτου καὶ μαθητοῦ τοῦ Ἁγίου Βαρσανουφίου, τοῦ ἄλλου Γέροντος.

Ἐν τῷ Μικρῷ Ἑσπερινῷ.

Ἰστῶμεν στίχους δ΄ καὶ ψάλλομεν τὰ ἐξῆς Προσόμοια.

Ἦχος α΄. Τῶν οὐρανίων Ταγμάτων.

Τὴν θαυμαστὴν ξυνωρίδα τῶν Ἀσκητῶν τοῦ Χριστοῦ, τοὺς παμφαεῖς ἀστέρας, ἀρετῶν τῶν ὁσίων, τὸν μέγαν Βαρσανούφιον ἐν ᾧδαῖς, ἱεραῖς εὐφημήσωμεν, σὺν Ἰωάννῃ τῷ χάριν προφητικὴν, δεξαμένῳ θείῳ Πνεύματι.

Ο φωταυγέστατος λύχνος θείας ἀσκήσεως, ὁ κεκτημένος χάριν, οὐρανόθεν πλουσίαν, ὁ μέγας Βαρσανούφιος Μοναστῶν, τὰς χορείας προτρέπεται, ζηλοῦν τὰ κρείττονα λόγῳ ὑπαρκτικῷ· δεῦτε πάντες οὖν προσέλθωμεν.

Τοῦ Παρακλήτου δοχεῖον τὸ καθαρῶτατον, προφητικῶς ὁ βλέπων, καὶ σαφῶς προαγγέλλων, τὰ μέλλοντα συμβαίνειν πάντας ἡμᾶς, τοῖς οἰκείοις παλαιίσμασιν, ὁ Ἰωάννης ὁ Ὁσῖος πρὸς ζωὴν, ἐπαλείφει τὴν οὐράνιον.

Ως μιμητὴς τῶν Ἀγγέλων θείου λαμπρότητι, εἰκόνα τε καὶ στήλην, καὶ ὁμοίωμα θεῖον, παμμάκαρ Βαρσανούφιε ἀληθῶς, Ἰωάννην τὸν Ὁσῖον, ὡς μαθητὴν θεῖον ἔσχες· ὅθεν ὑμᾶς, ὁμοφώνως μακαρίζομεν.

Δόξα. Ἦχος δ'.

Ασκητικοῖς ἀγῶσιν ἐν σοφίᾳ, ἅπαν ἄχθος ὑλικὸν ἀπορρίψαντες, τῶν ἀύλων χαρίτων ταμιεῖα γεγόνατε, Ὅσοι Πατέρες ὑπὲρ φύσιν γὰρ ἐπολιτεύσασθε, καὶ ὑπερφυῶς ἐδοξάσθητε, ἐν τῇ ἀφθόνῳ δωρεᾷ τοῦ Παρακλήτου. Ἄλλ' ὦ Βαρσανούφιε καὶ Ἰωάννη, Ἀγγέλων ἰσότιμοι, καὶ Ὅσίων ἀκροθίνια, σὺν αὐτοῖς πρεσβεύσατε, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Ὁ αὐτός. Τῆς Ἑορτῆς.

Σήμερον ἡ ἱερὰ Παρθένος, καὶ τοῦ ἱεροῦ ὑψηλοτέρα, ἐπὶ τὸ Ἱερὸν παραγέγονεν, ἐμφανίζουσα τῷ κόσμῳ, τὸν τοῦ κόσμου Ποιητὴν, καὶ τοῦ Νόμου πάροχον ὃν καὶ ἐν ἀγκάλαις ὑποδεξάμενος, ὁ πρεσβύτης Συμεῶν, γεραίρων ἐκραύγαζε· Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου ὅτι εἶδόν σε, τὸν Σωτῆρα τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἀπόστιχα.**Ἦχος β'. Οἶκος τοῦ Ἐφραθαῦ.**

Χαίροις τῶν Ἀσκητῶν, δυὰς ἐνθεωτάτη, σὺν τῷ Βαρσαφίῳ, ὁ θεῖος Ἰωάννης, Τριάδος οἱ θεράποντες.

Στίχ. Καυχῆσονται Ὅσοι ἐν δόξῃ...

Στόμα ὄντως Θεοῦ, προφητικῶς ἐδείχθης, ἀφθόνως ἀναβλύζων, διδασκαλίαν θεῖαν, παμίμάκαρ Βαρσανούφιε.

Στίχ. Ἀσατε τῷ Κυρίῳ ἄσμα καινόν, ἡ αἴνεσις αὐτοῦ...

Μύστης θεοειδῆς, Βαρσανουφίου ὠφθης, θεόφρον Ἰωάννη, καὶ Μοναζόντων τύπος, ἔργῳ καὶ λόγῳ Ὅσιε.

Δόξα. Τριαδικόν.

Ελλαμψιν παρὰ σοῦ, Τρισήλιε Θεότης, δυὰς ἡ τῶν Ὅσίων, λαμπρῶς εἰσεδεδεγμένη, φωστῆρες κόσμου ὠφθησαν.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Μόνη ἡ τὸν Θεόν, ἀφράστως τετοκυῖα, Ἄγνη Παρθενομητορ, τὴν τοῦ Ἀδάμ κατάραν, διέλυσας τῷ τόκῳ σου.

**Νῦν ἀπολύεις, τὸ Τρισάγιον, τὸ Ἀπολυτίκιον,
ἐκ τοῦ Μεγάλου Ἑσπερινοῦ, καὶ Ἀπόλυσις.**

Μετὰ τὸν Προοιμακόν, τὸ «Μακάριος ἀνὴρ». Εἰς δὲ τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἰστώμεν στίχους ζ' καὶ ψάλλομεν τὰ ἐξῆς Προσόμοια τῶν Ὁσίων.

Ἦχος β'. Ποίοις εὐφημιῶν.

Ποίοις εὐφημιῶν στέμμασιν, ἀναδήσωμεν τοὺς Θεοφόρους; τοὺς δυσὶν ἐν σώμασι πέλοντας, καὶ ἐνὶ φρονήματι λάμπαντας, ἐν τῇ ἰσαγγέλῳ πολιτείᾳ τὸν μέγαν, καὶ θεηγόρον Βαρσανούφιον, σὺν τούτῳ, τὸν Ἰωάννην τὸν θεόληπτον, τοὺς ἐν σαρκὶ ἄσωμάτους, καὶ ἐν πλούτῳ θείων, χαρισμάτων περιφανεῖς· τοὺς πᾶσι πρεσβεύοντας, πρὸς Χριστοῦ τὸ μέγα ἔλεος.

Ποίοις ᾄσματικοῖς μέλεσιν, εὐφημήσωμεν τοὺς Θεοφόρους; τὸν θεοειδῆ Βαρσανούφιον, καὶ τὸν Ἰωάννην τὸν Ὁσιον, τὰς τοῦ Παρακλήτου δαδουχίας· τὸν μὲν, ὡς ἐν διδαχαῖς κρήνην θεόβρυτον· τὸν δέ, ὡς ἐν προφητεία στόμα ἔνθεον· τὰ τῆς ζωῆς τῆς ἁγίας, κλήματα ἀνθοῦντα, κατακάρπως τῶν ἀρετῶν, τῶν θείων τοὺς θότρυας, πρὸς εὐφροσύνην τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ποίοις μελωδικοῖς ᾄσμασιν, ἐπαινέσωμεν τοὺς Θεοφόρους; τοὺς ἡμᾶς ἐνθέως παιδεύοντας, λόγοις θεοσόφοις καὶ πράξεσι, πρὸς σωτηριώδεις ἐπιδόσεις· τοὺς ἔξω, σαρκὸς καὶ κόσμου βιοτεύσαντας, καὶ θείας, ἀναπλησθέντας ἐπιλάμπειας, ἐκ τῆς πηγῆς τῆς Τριφώτου, σὺν Βαρσανουφίῳ, Ἰωάννην τὸν θαυμαστόν, τοὺς θείους θεράποντας, τοῦ Σωτῆρος τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Προσόμοια ἕτερα.

Ἦχος πλ. β'. Ὁλην ἀποθέμενοι.

Οἴλος ἐνθεώτατος, καὶ Θεοφόρος ἐδείχθης, Πάτερ Βαρσανούφιε, σεαυτὸν τῷ Κτίστη σου ἀναθέμενος, καὶ πολλῶν μέτοχος, θείων χαρισμάτων, σαρκικὸν νεκρώσας φρόνημα, καὶ ὡσπερ ἄγγελος, ζήσας ἐν τῷ κόσμῳ μακάριε· ἐντεῦθεν Μοναζόντων σε, δῆμοι ὑποφήτην θεόσοφον, βίου ἀνωτέρου, κτησάμενοι καὶ τύπον ἀπλανῆ, χρεωστικῶς ἐορτάζουσι, τὴν ἀγίαν μνήμην σου.

Κλήσει ὑπετύπωσας, ἦνπερ ἐπλούτησας χάριν, Ἰωάννη Ὁσίε, βίου ὀσιότητι λαμπρυνόμενος· ἀρετῶν θείων γάρ, τοῦ Βαρσανουφίου, μιμητῆς ὠφθης θεόληπτος, καὶ μύστης ἐνθεος, τούτῳ συνοικήσας μακάριε, καὶ σὺν αὐτῷ ἠγώνισαι, Πάτερ τὸν ἀγῶνα τὸν κάλλιστον· καὶ νῦν ἄμφω τρυφῶντες, τῆς δόξης τῆς ἀλήκτου ἐν χαρᾷ, ἡμῖν αἰτεῖσθε δεόμεθα, φωτισμὸν οὐράνιον.

Σκεύη πολυτίμητα, τῆς θεϊκῆς ἐπιπνοίας, καὶ γλῶσσαι θεόσοφοι, θείων ἀναβάσεων ἀνεδείχθητε, Ἀσκητῶν στήριγμα, Μοναζόντων λύχνοι, ταπεινώσεως κειμήλια, καὶ διακρίσεως, ἀπλανεῖς φωστήρες καὶ ἄδυτοι, παμμάκαρ Βαρσανούφιε, σὺν τῷ Ἰωάννῃ τῷ μάκαρι· ὅθεν τοὺς τιμῶντας, ὑμῶν τὴν φωτοφόρον ἐορτήν, τοῦ φωτισμοῦ ἀξιώσατε, τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Δόξα. Ἦχος πλ. β'.

Σήμερον ὡς δίφωτος λυχνία ἐξέλαμψαν, ἐν τῇ ἀγίᾳ αὐτῶν μνήμῃ, Βαρσανούφιος καὶ Ἰωάννης, οἱ Θεοφόροι Πατέρες· τοῦ Τρισηλίου γὰρ φωτός, δι' ἐναρέτου πολιτείας, τὰς αὐγάς πλουτήσαντες, μυστικῶς καταυγάζουσι, τοὺς βοῶντας αὐτοῖς· χαίρετε οἱ ἀγγελικῶς ἐν κόσμῳ βιωσάμενοι, καὶ ἰσαγγέλου τιμῆς καὶ δόξης, λαμπρῶς ἀξιωθέντες· χαίρετε τῶν Μοναζόντων ἀλειπται, πρὸς πλείους ἐπιδόσεις, καὶ ὁδηγοὶ σωτήριοι, ἐν πολλῇ διακρίσει· χαίρετε οἱ τῆς μελλούσης ζωῆς

τάς ἀξίας, ἐν προοιμίοις ἐκφαίνοντες, δι' ἧς ἡμᾶς μεταρσιού-
τε, πρὸς ζῆλον ἔνθεον. Ἄλλ' ὦ Πατέρες Ὅσιοι, τῇ παναγίᾳ
Τριάδι πρεσβεύσατε, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Ὁ αὐτός. Τῆς Ἑορτῆς.

Ανοιγέσθω ἡ πύλη τοῦ οὐρανοῦ σήμερον· ὁ γὰρ ἀναρχος
Λόγος τοῦ Πατρός, ἀρχὴν λαβὼν χρονικὴν, μὴ ἐκστάς
τῆς αὐτοῦ Θεότητος, ὑπὸ Παρθένου ὡς θρέφος τεσσαρακον-
θήμερον, Μητρὸς ἐκὼν προσφέρεται, ἐν ναῶ τῷ νομικῷ· καὶ
τοῦτον ἀγκάλαις εἰσδέχεται ὁ Πρέσβυς, Ἀπόλυσον κράζων,
ὁ δοῦλος τῷ Δεσπότη· οἱ γὰρ ὀφθαλμοί μου εἶδον, τὸ σωτή-
ριόν σου. Ὁ ἐλθὼν εἰς τὸν κόσμον, σῶσαι γένος ἀνθρώπων,
Κύριε δόξα σοι.

**Εἴσοδος, Φῶς ἰλαρόν, τὸ Προκείμενον τῆς ἡμέρας
καὶ τὰ Ἀναγνώσματα.**

Σοφίας Σολομῶντος τὸ Ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. γ' 1)

Δικαίων ψυχαὶ ἐν χειρὶ Θεοῦ καὶ οὐ μὴ ἄψηται αὐτῶν θά-
σανος. Ἔδοξαν ἐν ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων τεθνάναι καὶ ἐλο-
γίσθη κάκωσις ἢ ἔξοδος αὐτῶν καὶ ἡ ἀφ' ἡμῶν πορεία σύν-
τριμμα· οἱ δὲ εἰσιν ἐν εἰρήνῃ. Καὶ γὰρ ἐν ὄψει ἀνθρώπων ἐὰν
κολασθῶσιν, ἢ ἐλπίς αὐτῶν ἀθανασίας πλήρης. Καὶ ὀλίγα
παιδευθέντες μεγάλα εὐεργετηθήσονται· ὅτι ὁ Θεὸς ἐπέειρασεν
αὐτοὺς καὶ εὗρεν αὐτοὺς ἀξιόους ἑαυτοῦ. Ὡς χρυσὸν ἐν χω-
νευτηρίῳ ἐδοκίμασεν αὐτοὺς καὶ ὡς ὀλοκάρπωμα θυσίας προσ-
εδέξατο αὐτοὺς. Καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀναλάμψου-
σι καὶ ὡς σπινθῆρες ἐν καλάμῃ διαδραμοῦνται. Κρινοῦσιν
ἔθνη καὶ κρατήσουσι λαῶν καὶ βασιλεύσει αὐτῶν Κύριος εἰς
τοὺς αἰῶνας. Οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ συνήσουσιν ἀλήθειαν
καὶ οἱ πιστοὶ ἐν ἀγάπῃ προσμενοῦσιν αὐτῷ· ὅτι χάρις καὶ
ἔλεος ἐν τοῖς ὀσίοις αὐτοῦ καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς
αὐτοῦ.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ Ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. ε' 15)

Δίκαιοι εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι καὶ ἐν Κυρίῳ ὁ μισθὸς αὐτῶν καὶ ἡ φροντὶς αὐτῶν παρὰ Ὑψίστῳ. Διὰ τοῦτο λήφονται τὸ βασίλειον τῆς εὐπρεπείας καὶ τὸ διάδημα τοῦ κάλλους ἐκ χειρὸς Κυρίου· ὅτι τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ σκεπάσει αὐτοὺς καὶ τῷ ἄρματι ὑπερασπιεῖ αὐτῶν. Λήψεται πανοπλίαν, τὸν ζῆλον αὐτοῦ, καὶ ὀπλοποιήσει τὴν κτίσιν εἰς ἄμυναν ἐχθρῶν. Ἐνδύσεται θώρακα, δικαιοσύνην· καὶ περιθήσεται κόρυθα, κρίσιν ἀνυπόκριτον. Λήψεται ἄσπίδα ἀκαταμάχητον, ὁσιότητα· ὄξυνεῖ δὲ ἀπότομον ὄργην εἰς ρομφαίαν· συνεκπολεμήσει αὐτῷ ὁ κόσμος ἐπὶ τοὺς παράφρονας. Πορεύσονται εὐστοχοὶ βολίδες ἀστραπῶν· καὶ ὡς ἀπὸ εὐκύκλου τόξου, τῶν νεφῶν, ἐπὶ σκοπὸν ἀλοῦνται· καὶ ἐκ πετροβόλου θυμοῦ πλήρεις ριφήσονται χάλαζαι. Ἀγανακτήσει κατ' αὐτῶν ὕδωρ θαλάσσης, ποταμοὶ δὲ συγκλύσουσιν ἀποτόμως· ἀντιστήσεται αὐτοῖς πνεῦμα δυνάμεως καὶ ὡς λαίλαψ ἐκλικμήσει αὐτοὺς καὶ ἐρημώσει πᾶσαν τὴν γῆν ἀνομία καὶ ἡ κακοπραγία περιτρέψει θρόνους δυναστῶν. Ἀκούσατε οὖν, βασιλεῖς, καὶ σύνετε· μάθετε, δικασταὶ περάτων γῆς· ἐνωτίσασθε, οἱ κρατοῦντες πλήθους καὶ γεγαυρωμένοι ἐπὶ ὄχλοις ἔθνων· ὅτι ἐδόθη παρὰ Κυρίου ἡ κράτησις ὑμῖν καὶ ἡ δυναστεία παρὰ Ὑψίστου.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ Ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. δ' 7)

Δίκαιος ἐὰν φθάσῃ τελευτῆσαι, ἐν ἀναπαύσει ἔσται. Γῆρας γὰρ τίμιον οὐ τὸ πολυχρόνιον, οὐδὲ ἀριθμῶ ἐτῶν μεμέτρηται. Πολιὰ δὲ ἐστὶ φρόνησις ἀνθρώποις καὶ ἡλικία γῆρας βίος ἀκηλίδωτος. Εὐάρεστος Θεῷ γενόμενος ἠγαπήθη· καὶ ζῶν μεταξὺ ἁμαρτωλῶν μετετέθη. Ἠρπάγη, μὴ κακία ἀλλάξη σύνεσιν αὐτοῦ ἢ δόλος ἀπατήσῃ ψυχὴν αὐτοῦ. Βασκανία γὰρ φαυλότητος ἁμαυροῖ τὰ καλὰ καὶ ρεμβασμὸς ἐπιθυμίας μεταλλεύει νοῦν ἄκακον. Τελειωθεὶς ἐν ὀλίγῳ ἐπλήρωσε χρόνους μακροῦς· ἄρεστή γὰρ ἦν Κυρίῳ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ· διὰ τοῦτο ἔσπευσεν ἐκ μέσου πονηρίας. Οἱ δὲ λαοὶ ἰδόντες καὶ

μη νοήσαντες, μηδὲ θέντες ἐπὶ διανοίᾳ τὸ τοιοῦτον· ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐπὶ τοὺς ὀσίους αὐτοῦ καὶ ἐπισκοπὴ ἐπὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ.

Εἰς τὴν Λιτὴν.

Ἦχος α΄. Ἰδιόμελα.

Τὴν κοσμικὴν ἀρνησάμενοι σχέσιν, τῷ Χριστῷ ῥηκιδώθητε, δι' ἀσκητικῆς πολιτείας, "Ὅσιοι Πατέρες· καὶ σύμφρονες ὄντες ἐν πᾶσι, καὶ τῶν ἴσων καμάτων ζηλωταὶ καὶ ἐργάται, τῶν ἴσων χαρίτων ἠξιώθητε, ἰσοτίμως δοξασθέντες· πλουσίᾳ γὰρ ἀμφοτέροις, ἢ χάρις δέδοται, περιουσίᾳ θείας ἀγάπης. Ἄλλ' ὦ Βαρσανούφιε θεόσοφε, καὶ Ἰωάννη θεόφρον, ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης, καὶ ἡμᾶς τηρήσατε, αἰτούμενοι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Ἦχος β΄.

Εξ Αἰγύπτου ὡς ἄστρον πάμφωτον, Βαρσανούφιε Πάτερ ἀνέτειλας, καὶ ἐν Παλαιστίνῃ ἐξέλαμψας, τῇ καθαρᾷ πολιτείᾳ σου, πάντας καταυγάζων, τῇ τοῦ λόγου λαμπρότητι, καὶ τοὺς θεόφρονας ἐκπλήττων, τῇ ἀφθονίᾳ τῶν ἐν σοὶ θείων δόσεων· θησαυρὸς γὰρ τοῦ Πνεύματος, ἐχρημάτισας "Ὅσιε, καὶ Μοναστῶν σοφὸς διδάσκαλος, ὡς ἐν πᾶσι πρακτικὸς· ἐνθεν τοῦ θίου σου ἔσχηκας, Ἰωάννην τὸν "Ὅσιον, μιμητὴν ἐνθεώτατον, καὶ κοινωνὸν τῆς χάριτος· μεθ' οὗ αἰεὶ πρέσβευε, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἦχος γ΄.

Τὴν τῶν Ὀσίων Πατέρων, θεοειδῆ ξυνωρίδα, Βαρσανούφιον τὸν μέγαν Γέροντα, καὶ Ἰωάννην τὸν ἄλλον Γέροντα, συμφώνως τιμήσωμεν· δι' ἀσκητικῆς γὰρ ζωῆς, ἄγγελοι ἐν σώματι ὤφθησαν, ὡς μετάρσιοι τῷ πνεύματι, καὶ τῆς θεοποιῦ δωρεᾶς, πλουσίως ἠξιώθησαν· καὶ ὁ μὲν τῷ λόγῳ τῆς χάριτος, ἀποστολικὴν ἐκφαίνει ἐξουσίαν· ὁ δὲ προγνωστικῷ ὄμματι, προβλέπει τὰ μέλλοντα, ὡς προφήτης ἔνθεος· καὶ ἀμφοτέροι θυματουργοῦντες ἐν Χριστῷ, πρεσβεύουσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἦχος δ'.

Ως ξένοι καὶ πάροικοι, ἐν τῷ κόσμῳ ὠράθητε, εὐαγγελικῶς σαυτοὺς ἀπαρνησάμενοι, Πατέρες "Οἰοί· καὶ διὰ τελείας καθάρσεως, καὶ σιωπῆς καὶ ἡσυχίας, μυστικῶν θεωριῶν, καὶ ἀλαλήτων μυστηρίων, ἀληθῶς ἠξιώθητε· τὸν γὰρ ἄδυτον γνόφον, ὑπελθόντες ἐν Πνεύματι, Θεῷ συνανεκράθητε, θεουργικῶς θεωθέντες· καὶ τῆς θείας δόξης τεκμήρια, πᾶσιν ἐκφαίνοντες, φῶς τοῖς ἐν σκότει ὤφθητε, καὶ πεπλανημένων ὁδηγοὶ πρὸς σωτηρίαν. Ἄλλ' ὦ Βαρσανούφιε καὶ Ἰωάννη, ἀνακεκαλυμμένως ὀρῶντες, ὧν τὰς ἐμφάσεις πρώην ἐκέκτησθε, πρεσβεύσατε τυχεῖν καὶ ἡμᾶς, τῆς θείας μακαριότητος.

Δόξα. Ὁ αὐτός.

Αγγελικῶς πολιτευσάμενοι, ἀσκητικῆς πολιτείας, ὑποφῆται καὶ ἐκφάντορες ὤφθητε, Πατέρες θεόσοφοι· ὡς γὰρ πράξαντες καλῶς, σοφῶς διδάσκετε, τὰ τῆς σωτηρίας ἐχόμενα, ἐν ἀληθείᾳ διακρίσει, καὶ τῷ φωτὶ τῆς χάριτος, Βαρσανούφιε "Οἰε σὺν Ἰωάννῃ, αἰτούμενοι πᾶσι φωτισμόν, καὶ πταισμάτων ἄφεσιν.

Καὶ νῦν. Ὁ αὐτός. Τῆς Ἑορτῆς.

Οκτίστης οὐρανοῦ καὶ γῆς, ἐν ἀγκάλαις ἐβαστάζετο, ὑπὸ ἀγίου Συμεῶν, τοῦ πρεσβύτου σήμερον· αὐτὸς γὰρ ἐν Πνεύματι Ἄγιῳ ἔλεγε· Νῦν ἠλευθέρωμαι· ὅτι εἶδον τὸν Σωτῆρά μου.

Εἰς τὸν Στίχον.**Στιχηρὰ Προσόμοια.****Ἦχος πλ. α'. Χαίροις ἀσκητικῶν.**

Χαίροις ἢ τῶν Ὁσίων δυάς· τῶν ἀρετῶν τὰ καθαρὰ καταγάγια· ἀστέρες οἱ φωταυγοῦντες, τῆς ἀπαθείας τὸ φῶς, καὶ ζωῆς τῆς θείας τὴν λαμπρότητα· σοφὲ Βαρσανούφιε,

Ἄσκητῶν ἀκροθίνιον, καὶ Ἰωάννη, προφητείας ὁ ἔμπλεως· θείου Πνεύματος, τὰ εὐάρμοστα ὄργανα· λύχνοι τῆς διακρίσεως, σοφίας κειμήλια, ἀσκητικῆς πολιτείας, οἱ Θεοφόροι διδάσκαλοι· Χριστὸν δυσωπεῖτε, ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν δοθῆναι, τὸ μέγα ἔλεος.

Στίχ. Καυχῆσονται Ὅσοι ἐν δόξῃ, καὶ ἀγαλλιᾶσονται...

Χαίροις ἡ τῶν Ὁσίων δυάς· οἱ τῶν Ἀγγέλων μιμηταὶ καὶ ὁμότροποι, οἱ ζήσαντες ἐν τῷ κόσμῳ, ἐν θεολήπτῳ ψυχῇ, συντονία θείων ἀναβάσεων· οἱ ἴσοι τὴν ἄσκησιν, καὶ τῷ βίῳ ἰσάμιλλοι· οἱ πληρωθέντες, οὐρανίου ἐλλάμψεως, ὡς καθάραντες, καὶ ψυχὴν καὶ διάνοιαν· Ὅσιε Βαρσανούφιε, Χριστοῦ φίλε γνήσιε, καὶ Ἰωάννη θεόφρον, μύστα τῆς χάριτος ἔνθεε, αἰεὶ δυσωπεῖτε, ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν δοθῆναι, τὸ μέγα ἔλεος.

Στίχ. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τῶν Ὁσίων αὐτοῦ.

Χαίροις ἡ τῶν Ὁσίων δυάς· ὑφηγηταὶ τῶν Μοναστῶν πρακτικώτατοι, οἱ πᾶσιν ἐν ἀκριθείᾳ, καὶ διανοίᾳ σοφῇ, τῆς ζωῆς τῆς θείας ἀναπτύσσοντες, τὸν τρόπον τὸν ἔνθεον, καὶ ἐπίδοσιν ἄπασαν, δι' ἧς ὑψοῦται, ἡ ψυχὴ πρὸς τὰ κρείττονα, καὶ ἐκτρέπεται, ἡ τῆς πλάνης ἐπίφασις· Ὅσιε Βαρσανούφιε, Πατέρων ἀγλάισμα, καὶ Ἰωάννη παμμάκαρ, τῶν Μοναζόντων ὑπόδειγμα. Χριστὸν δυσωπεῖτε, ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν δοθῆναι, τὸ μέγα ἔλεος.

Δόξα. Ἦχος πλ. δ'.

Τίς ἐπαξίως ὑμνήσει, τὴν ἐν ἀσκήσει πολιτείαν ὑμῶν, καὶ τὸν πλοῦτον τῶν ἐν ὑμῖν χαρισμάτων, Βαρσανούφιε καὶ Ἰωάννη μακάριοι; ὡς γὰρ ἄγγελοι ἐν γῆ, μετὰ σαρκὸς ὠράθητε, νεκρώσαντες τὰ τῆς ὕλης, σὺν τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις· καὶ ζωοποιῶ ἑνεργείας, γεωργήσαντες τὰ ἄνθη, τὴν εὐωδίαν διαπνέετε, τῆς ἀφθαρσίας ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν. Καὶ νῦν Ἀγγέλοις συνόντες, πρεσβεύσατε δοθῆναι πᾶσι τὸ θεῖον ἔλεος.

Καὶ νῦν. Ὁ αὐτός. Τῆς Ἑορτῆς.

Ο τοῖς Χερουβὶμ ἐποχούμενος, καὶ ὑμνούμενος ὑπὸ τῶν Σεραφίμ, σήμερον τῷ θείῳ Ἱερῷ, κατὰ Νόμον προσφερόμενος, πρεσβυτικάϊς ἐνθρονίζεται ἀγκάλαις· καὶ ὑπὸ Ἰωσήφ εἰσδέχεται δῶρα θεοπρεπῶς, ὡς ζευγος τρυγόνων, τὴν ἀμίαντον Ἐκκλησίαν, καὶ τῶν ἐθνῶν τὸν νεόλεκτον λαόν· περιστερῶν δὲ δύο νεοσσούς, ὡς ἀρχηγὸς Παλαιᾶς τε καὶ Καινῆς. Τοῦ πρὸς αὐτὸν χρησιμοῦ δὲ Συμεῶν, τὸ πέρας δεξάμενος, εὐλογῶν τὴν Παρθένον, Θεοτόκον Μαρίαν, τὰ τοῦ Πάθους σύμβολα, τοῦ ἐξ αὐτῆς προηγόρευσε· καὶ παρ' Αὐτοῦ ἐξαιτεῖται τὴν ἀπόλυσιν βοῶν· Νῦν ἀπολύεις με Δέσποτα, καθὼς προεπηγγείλω μοι· ὅτι εἶδόν σε, τὸ προαιώνιον φῶς, καὶ Σωτῆρα Κύριον, τοῦ Χριστωνύμου λαοῦ.

Νῦν ἀπολύεις, τὸ Τρισάγιον, καὶ τὸ Ἀπολυτίκιον.

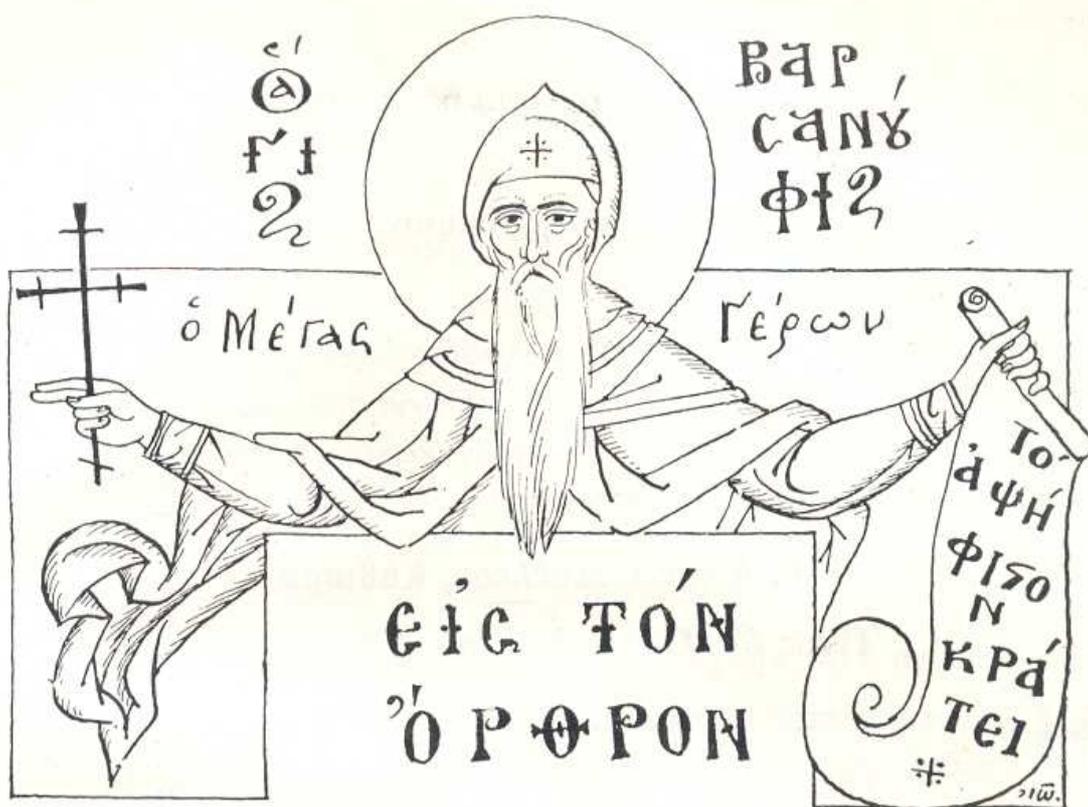
Ἦχος πλ. α΄. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Τὸν ἰσάγγελον βίον πολιτευσάμενοι, Βαρσανούφιε Πάτερ σὺν Ἰωάννη ὁμοῦ, τῆς ἀσκήσεως λαμπροὶ ἀστέρες ὠφθητε, καὶ Μοναζόντων ὁδηγοί, πρὸς τὴν κρείττονα ὁδόν, ὡς πληρεῖς φωτὸς τοῦ θείου, ἐκδυσωποῦντες ἀπαύστως, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Καὶ τὸ τῆς Ἑορτῆς.

Χαίρε Κεχαριτωμένη Θεοτόκε Παρθένε...

Ἀπόλυσις.

Μετὰ τὴν α΄ Στιχολογίαν, Κάθισμα.

Ἦχος α΄. Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Ως δύο νοητά, οὐρανόφωτα ἄστρα, ἐκλάμπετε ἡμῖν, μυστικαῖς φωταυγίαις, θεόφρον Βαρσανούφιε, Ἰωάννη τε Ὁσιε, καὶ πυρσεύετε, τῆς Τρισηλίου λαμπάδος, φῶς τὸ ἄδυτον, τοῖς τὴν λαμπρὰν ὑμῶν μνήμην, παιδρῶς ἑορτάζουσι.

Τῆς Ἑορτῆς, ὅμοιον.

Αγκάλαις Συμεῶν, βασταχθῆναι ἠνέσχου, ὁ πάντων Ποιητής, νησιάσας θελήσει, καὶ φέρων σε ἠγάλλετο, ὁ Πρεσβύτης καὶ ἔκραζε· Νῦν ἀπόλυσον, τὸν σὸν ἰκέτην Οἰκτίρμον, ὅτι εἶδόν σε, σωματωθέντα ἀτρέπτως, εἰς κόσμου ἀνάπλασιν.

Μετὰ τὴν β΄ Στιχολογίαν, Κάθισμα.

Ἦχος γ΄. Θείας πίστεως.

Μέγας πέφηνας, ἐν τῇ ἀσκήσει, καὶ περίθλεπτος, ἔργω καὶ λόγῳ, Βαρσανούφιε Πατέρων ἀγλάισμα· καὶ προφητείας ἐδέξω τὸ χάρισμα, ὧ Ἰωάννη καθάρας τὴν ἔννοιαν. Ἄλλ' αἰ-

τήσασθε, Πατέρες θεομακάριστοι, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Τῆς Ἑορτῆς, ὅμοιον.

Χαίρων ἔλαβεν, ἐν ταῖς ἀγκάλαις, ὡσπερ νήπιον, τὸν πάντων Κτίστην, Συμεὼν ὡς εὐλαβῶς ἐξεδέχετο· καὶ ἡ θεόληπτος Ἄννα προσήγαγεν, ἀνθομολόγησιν τούτῳ καὶ αἶνεσιν. Ὡν δεήσεσιν, Οἰκτίρμον ἡμῖν κατάπεμψον, τὰ ρεῖθρα τοῦ ἐλέους σου ὡς Εὐσπλαγχνος.

Μετὰ τὸν Πολυέλεον, Κάθισμα.

Ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Η ξυνωρίς τῶν θεοφόρων Πατέρων, ὁ Βαρσανούφιος Χριστοῦ ὁ θεράπων, καὶ Ἰωάννης τούτῳ ὁ ὁμόψυχος, πᾶσι παρατίθενται, τὴν σεπτὴν αὐτῶν βίβλον, ὡς τρυφὴν οὐράνιον, καὶ ζωῆς θείας μάννα· ἐμφορηθῶμεν πάντες ἐξ αὐτῆς, ὡς ἂν παθῶν τὴν πικρίαν ἐμέσωμεν.

Τῆς Ἑορτῆς, ὅμοιον.

Ο ἐν τῷ Νόμῳ καὶ Προφήταις λαλήσας, τοῖς νομικοῖς ἐκὼν θεσμοῖς καθυπείκει, καὶ τῷ Ναῶ προσφέρεται ὡς νήπιος· τοῦτον δὲ εἰσδέχεται, Συμεὼν ἐν ἀγκάλαις, καὶ τὴν λύσιν ἔλαβε, παρ' Αὐτοῦ τοῦ σαρκίου· ᾧ προσκυνοῦντες εἴπωμεν πιστῶς· Δόξα Οἰκτίρμον, τῇ σῇ ἀγαθότητι.

Τὸ α' Ἀντίφωνον τοῦ δ' ἤχου καὶ τὸ Προκείμενον.

Καυχῆσονται Ὅσοι ἐν δόξῃ, καὶ ἀγαλλιᾶσονται ἐπὶ τῶν κοιτῶν αὐτῶν.

Στίχ. Ἄσατε τῷ Κυρίῳ ᾠσμα καινόν...

Εὐαγγέλιον Ὅσιακόν.

Ὁ Ν'. Δόξα.

Ταῖς τῶν σῶν Ὅσιων...

Καὶ νῦν.

Ταῖς τῆς Θεοτόκου...

Ἰδιόμελον. Ἦχος πλ. β'.

Στίχ. Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου...

Τοῖς ἐν κόσμῳ τερπνοῖς νεκρωθέντες, ὅλη ψυχῇ ἠκολουθήσατε, τῷ Ζωοδότῃ Λόγῳ, Πατέρες πανόλθιοι· καὶ τῆς ἐν αὐτῷ ζωῆς, θησαυρίσαντες τὰ ἀγαθὰ, πρὸς μετοχὴν αὐτῶν προτρέπετε, ἡμῶν τὰς καρδίας, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι φθειγγόμενοι, διδασκαλίας θείας ῥήματα· ἐν αὐτοῖς οὖν δεόμεθα, τὰς καρδίας ἡμῶν στηρίξατε, Βαρσανούφιε καὶ Ἰωάννη, ὡς ἂν τῆς αἰωνίου ζωῆς τύχωμεν.

Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου...

Εἶτα οἱ Κανόνες, τῆς Ἑορτῆς καὶ τῶν Ἁγίων, οὗ ἡ ἀκροστιχίς·

«Βαρσανουφίῳ καὶ Ἰωάννη αἶνος. Γερασίμου».

ᾠδὴ α'. Ἦχος πλ. δ'. Ἀρματηλάτην Φαραώ.

Βαρσανουφίου τοῦ Ὁσίου Κύριε, καὶ Ἰωάννου λιταῖς, τῶν σὲ δοξασάντων, βίου καθαρότητι, τὸν νοῦν μου φωταγώγησον, καὶ παράσχου μοι λόγον, Λόγε Θεοῦ ὑπεράγαθε, τούτων ἀνυμνήσαι τὴν ἄσκησιν.

Ανατεθεὶς ὀλοσχερῶς μακάριε, τῷ Παντεπόπτῃ Θεῷ, καὶ αὐτοῦ τῷ θείῳ, πόθῳ τιτρωσκόμενος, αὐτῷ κατηκολούθησας, ἀνενδότῳ καρδίᾳ, ἀσκητικοῖς ἀγωνίσμασι, Πάτερ ἱερὲ Βαρσανούφιε.

Ρώμη τῇ θείᾳ κραταιῶς ρωννύμενος, ἐναπεδύσω στερρῶς, Πάτερ Ἰωάννη, πρὸς τοὺς τῆς ἀσκήσεως, ἀγῶνας καὶ τὰ σκάμματα, καὶ ἐν τούτοις καθεῖλες, ταπεινωθεὶς διὰ Κύριον, ὄμμα τοῦ ἐχθροῦ τὸ μετέωρον.

Θεοτοκίον.

Σεσαρκωμένον ἐξ ἀγνῶν αἱμάτων σου, τὸν πρὶν ἀσώματον, Θεαρχικὸν Λόγον, τοῦ Πατρὸς καὶ σύνθρονον, ἀκαταλήπτως τέτοκας, Θεοτόκε Παρθένε, διπλοῦν τὴν φύσιν ὑπάρχοντα, μίαν δὲ ὑπόστασιν φέροντα.

Καταβασία.

Χέρσον ἀβυσσοτόκον...

Ῥδὴ γ'. Ὁ στερεώσας κατ' ἀρχάς.

Αῖπεριτρέπτω λογισμῶ, τὴν Αἴγυπτον καταλείψας, τὴν θλαστήσασάν σε χώραν ἐμφρόνως, Βαρσανούφιε σοφέ, πρὸς Παλαιστίνην ἔδραμες, πρὸς τὴν Σιών τὴν ἄνω, ἀσκητικῶς σπεύδων Ὅσιε.

Νόμοις ὑπέικων θεϊκοῖς, ἤρνήσω πᾶσαν φροντίδα, τῶν ἐν κόσμῳ Ἰωάννη πραγμάτων, καὶ ἡσύχως τῷ Χριστῷ, δουλεύσαι προελόμενος, ἐκ συναυλίας πάσης, τῆς τῶν ἀνθρώπων ἐμάκρυνας.

Οἱ τῶν ὁσίων ἀρετῶν, μυσταγωγοὶ καὶ ἀλείπται, καὶ σοφοὶ τῶν Μοναστῶν ποδηγέται, ἀνυμνείσθωσαν ὁμοῦ, ὁ μέγας Βαρσανούφιος, καὶ Ἰωάννης ἅμα, ὁ τούτου μύστης καὶ σύσκηνος.

Θεοτοκίον.

Υῖπερφυῶς τὸν Ποιητὴν, καὶ Βασιλέα τῶν ὄλων, συλλαβοῦσα καὶ τεκοῦσα Παρθένε, τὴν κατάραν τοῦ Ἀδάμ, εἰς τέλος ἐξηφάνισας, καὶ εὐλογίαν πᾶσι, καὶ ἀφθαρσίαν ἐπήγασας.

Καταβασία.

Τὸ στερέωμα τῶν ἐπὶ σοὶ πεποιθότων...

Κάθισμα. Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Τῷ βίῳ ὁμόσκηνοι, ἐν συμφωνίᾳ ψυχῆς, σοφέ Βαρσανούφιε, καὶ Ἰωάννη κλεινέ, τελοῦντες ἐν ἅπασιν, ὠφθητε Μοναζόντων, οὐρανόφωτοι στῦλοι, τούτους καθοδηγοῦντες, πρὸς τὴν γῆν τῶν πραέων· διὸ ὑμῶν τὴν μνήμην, φαιδρῶς ἐορτάζομεν.

Τῆς Ἑορτῆς, ὅμοιον.

Ναῶ προσενήνεκται, ὑπὸ Παρθένου Μητρός, ὡς βρέφος ὁ Κύριος, ὁ δοὺς τὸν Νόμον Μωσεῖ, καινίζων τὸν ἄνθρωπον· τοῦτον δὲ ἐν ἀγκάλαις, Συμεὼν ὡς ἐδέχθη, νεύματι τούτου χαίρων, τοῦ σαρκίου ἐλύθη, καὶ ἔδραμε τοῖς ἐν Ἄδου, τοῦ λύτρου προάγγελος.

ᾠδὴ δ΄. Σὺ μου ἰσχύς.

Φόβω Θεοῦ, ἀπὸ παιδὸς στοιχειούμενος, ὑπετάγης, τῷ Μαρκέλλω Ὅσιε, καὶ καθυπέταξας τῆς σαρκός, εὐπάθειαν πᾶσαν, τῇ τῆς ψυχῆς καθαρότητι· ἐντεῦθεν τοῦ Βελίαρ, ἀπεκρούσω τὴν ρύμην, Βαρσανούφιε ὄπλοις τῆς πίστεως.

Ιστην ζωὴν, ψυχῆς θερμότητι ἤνυσας, τῷ Μεγάλῳ, Ἰωάννη Γέροντι, Βαρσανουφίῳ τῷ ἱερῷ· ὅθεν ἄλλος Γέρων, σοφὸς ἐν ἅπασι πέφηνας, καὶ ἔνθους ὑποφήτης, θεϊκῆ ἐπιπνοίᾳ, προαγγέλλων σαφῶς τὰ ἐσόμενα.

Ω τῆς ὑμῖν, δοθείσης πλουσίας χάριτος! ἀκριθεία, πολιτείας Ὅσιοι· θαύματα βλύζετε γὰρ πιστοῖς, καὶ πληροῦτε πάντων, σωτηριώδη αἰτήματα, ὡς θεῖοι ὑποφῆται, Βαρσανούφιε Πάτερ, καὶ σοφὲ Ἰωάννη μακάριε.

Κόσμου παντός, ἀποχωρῶν Βαρσανούφιε, ἐπληρώθης, θεϊκῶν ἐλλάμψεων, καὶ ἀπαυγάζεις φῶς διδασκῶν· ἐνθεν Μοναζόντων, καὶ Ἱερέων συστήματα, τῶν σοὶ προσερχομένων, ὡς σοφὸς παιδοτρίθης, κατευθύνεις πρὸς τρίβον σωτήριον.

Θεοτοκίον.

Ανευ σποράς, δίχα φθοράς ὑπὲρ ἔννοιαν, ἀλλὰ θείῳ, Πνεύματι ἐκύησας, τὸν τοῦ Πατρὸς Λόγον συμφυῆ, ἐκ τῶν σῶν αἱμάτων, σάρκα λαθόντα καὶ λύσαντα, φθορὰν τὴν τοῦ θανάτου, καὶ πηγὴν ἀφθαρσίας, τοῖς ὑμνοῦσί σε Κόρη πηγάζοντα.

Καταβασία.

Ἐκάλυψεν οὐρανοῦς...

ᾠδὴ ε΄. Ἴνα τί με ἀπόσω;

Ιλαρὸς μὲν τοῖς τρόποις, καὶ θεοειδῆς ἐν τῷ βίῳ γενόμενος, λόγον σωτηρίας, καὶ ζωῆς παραινέσεις ἐπήγαζες, ἐκ τοῦ στόματός σου, ἐν τῇ δοθείσῃ σοὶ σοφίᾳ, Βαρσανούφιε Πάτερ μακάριε.

Ι "χνεσι τοῖς ὀσίοις, τοῦ Βαρσανουφίου θεόφρον ἐπόμενος, τούτου Ἰωάννη, μιμητῆς καὶ ὁμότροπος πέφηνας· ὅθεν τῆς ἀγήρω, ὁμοῦ ζωῆς ἀξιωθέντες, καθορᾶτε τὸ κάλλος τὸ ἄρρητον.

Ω ς θεράποντας θείους, καὶ μετὰ σαρκὸς ἀγγέλους ἐδέξατο, ἐκ Θεοῦ πεμφθέντας, θεοφόροι ὁ Ὅσιος Σέριδος, καὶ θερμῆ καρδίᾳ, ὑμῖν ἐν πᾶσι διηκόνει, τῇ συνέσει ὑμῶν παιδεύμενος.

Θεοτοκίον.

Α πειράνδρως τεκοῦσα, τὸν Δημιουργὸν τῶν ὄλων καὶ Κύριον, ὠφθης ἀνωτέρα, τῶν Ἀγγέλων καὶ πάσης τῆς κτίσεως, Κεχαριτωμένη, μόνη Παρθένε Θεοτόκε, καὶ Ἀδὰμ τὸν πεσόντα ἀνύψωσας.

Καταβασία.

Ὡς εἶδεν Ἡσαΐας...

Ὁδὴ Ϛ'. Ἰλάσθητί μοι Σωτήρ.

Νεκρώσαντες τῆς σαρκὸς, τῆς φθειρομένης τὸ φρόνημα, τῆς αἰωνίου ζωῆς, τὴν θεῖαν ἐνέργειαν, σοφὲ Βαρσανούφιε, σὺν τῷ Ἰωάννη, δαψιλῶς ἐγεωργήσατε.

Ναμάτων τῶν μυστικῶν, ὄντες ἀνάπλεοι Ὅσιοι, βλυστάνετε δαψιλῶς, διδάγματα ἔνθεα, σοφὲ Βαρσανούφιε, σὺν τῷ Ἰωάννη, τὰς ψυχὰς ἡμῶν ἀρδεύοντα.

Η ἔνθεος ξυνωρίς, τῶν Μοναστῶν οἱ διδάσκαλοι, ὁ μέγας ἐν Ἀσκηταῖς, θεῖος Βαρσανούφιος, καὶ ὁ τούτου σύσκηνος, Ἰωάννης ἅμα, εὐφημείσθωσαν ἐν ἄσμασι.

Θεοτοκίον.

Α γγέλων ἢ χαρμονῆ, καὶ τῶν βροτῶν ἢ βοήθεια, σὺ εἶ Παρθένε Ἄγνη, Θεὸν σωματώσασα· διὸ δυσωποῦμέν σε, βοήθει ἐν πᾶσι, τοῖς προστρέχουσι τῇ σκέπῃ σου.

Καταβασία.

Ἐβόησέ σοι, ἰδὼν ὁ Πρέσβυς...

Κοντάκιον. Ἦχος γ'. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Η δὲ δυὰς ἡ ἔνθεος, τῶν θεοφόρων Πατέρων, ἀρετῶν τὰς χάριτας, μυσταγωγούσι τοὺς πάντας, μέγας μὲν, ὁ Βαρσανούφιος πέλων Γέρων, ἄλλος δέ, ὁ Ἰωάννης Ὁσιος Γέρων οὓς αἰνέσωμεν συμφώνως, ὡς τῆς Τριάδος θείου θεράποντας.

Ὁ Οἶκος.

Εξ Αἰγύπτου σοφὴ Βαρσανούφιε, ὡσπερ ἥλιος μέγας ἀνέτειλας, καὶ ἀκτίσι φαειναῖς, τῶν θαυμαστῶν σου ἀρετῶν, φωταγωγεῖς διὰ παντός, τῶν Μοναζόντων τοὺς χορούς· ἐν Παλαιστίνῃ δέ, θίῳ ἀσκητικῶ, ἐν συντονίᾳ θείων ἀναβάσεων, ἄγγελος μετὰ σώματος, καὶ ὄργανον περιφανὲς τῆς ἄνωθεν σοφίας ὠφθης, καὶ μιμητὴν τῆς πολιτείας σου, ἔρωτι θείῳ, καὶ εἰκόνα θεόγραφον τῶν καλῶν σου, τὸν Ὁσιον Ἰωάννην ἔσχηκας, τὸν ὡς ἄλλον προφήτην θαυμαστωθέντα, προγνωστικῆ τοῦ Παρακλήτου δωρεᾷ· ὅθεν ἄμφω ὑμᾶς τιμῶμεν, ὡς ὑποφήτας τῆς ἐναρέτου ζωῆς, καὶ παιδευτὰς ὁσίων πράξεων, καὶ ἀπλανεῖς ἡμῶν ὁδηγοὺς καὶ διδασκάλους, καὶ τῆς Τριάδος θείου θεράποντας.

Συναξάριον.

Τῆς ε' τοῦ αὐτοῦ μηνὸς μνήμη τῶν Ὁσίων καὶ Θεοφόρων Πατέρων ἡμῶν Βαρσανουφίου τοῦ Μεγάλου Γέροντος καὶ Ἰωάννου τοῦ ἐπιλεγομένου Προφήτου, μαθητοῦ τοῦ Ἁγίου Βαρσανουφίου, τοῦ καὶ ἄλλου Γέροντος, τῶν παρὰ τῷ ἐν Γάζῃ τῆς Παλαιστίνης Κοινοβίῳ τοῦ Ἀββᾶ Σερίδου ἀκμασάντων καὶ ἐν εἰρήνῃ τελειωθέντων.

Στίχοι εἰς τὸν Βαρσανούφιον.

Φωστήρ Βαρσανούφιος ἄδυτος ὠφθη
Βιώσας ὡς ἄγγελος ἐν τῇ ἀσκήσει.

Εἰς τὸν Ἰωάννην.

Πλήρης ὢν τῆς χάριτος ὁ Ἰωάννης
 Ἄλλος δέδεικται προφήτης ἐν Ὀσίοις.
 Βαρσανουφίοιο ἕκτη γῆθεν θυμὸς θέσκελος ἦρθη.

Οὗτοι οἱ μακάριοι καὶ ὄσιοι Πατέρες, οἱ ὄντως ἐν σώματι ἄγγελοι, ἤκμασαν τῷ 5' αἰῶνι. Καὶ ὁ μὲν Βαρσανούφιος, Αἰγύπτου ὢν θλαστός, παρεγένετο ἐν Παλαιστίνῃ καὶ ἠγωνίσαστο ἀσκητικῶς ἐν πλείστοις τόποις ἐκεῖσε, ὑποταγεὶς πρότερον ὀσίῳ τινὶ Γέροντι Μαρκέλλῳ. Εἶτα παραγενόμενος ἐν τῷ ἐγγύς τῆς Γάζης κοινοβίῳ τοῦ Ἀββᾶ Σερίδου, περιέγραψεν ἑαυτὸν ἐν τινὶ πλησίον τῆς μονῆς κελλίῳ, ἀγγελικῶς διαλάμπων συντόνῳ ἀσκήσει καὶ ὑπερφυέσι παρὰ Θεοῦ δωρεαῖς. Ὁ δὲ Ὀσιος Ἰωάννης, καὶ οὗτος πολλαῖς πράξεσιν ἐγγυμνασάμενος, παρεγένετο τῷ θεοφόρῳ καὶ μεγάλῳ Γέροντι Βαρσανουφίῳ, ᾧ συνδεθεὶς ἀγίας ἀγάπης ἄμμασι, μαθητῆς καὶ μιμητῆς αὐτοῦ γέγονεν ἐν πᾶσι, καὶ φίλος ἠγαπημένος, ἐγκλείσας καὶ οὗτος ἑαυτὸν ἐτέρῳ ἐκεῖσε κελλίῳ καὶ χαριτωθεὶς προγνωστικῇ δωρεᾷ, ἄλλος Γέρων καὶ προφήτης παρὰ πάντων ἐγνωρίζετο καὶ ἐκαλεῖτο.

Οὗτοι οἱ μακάριοι ἔξω κόσμου καὶ σαρκὸς βιώσαντες, καὶ ὑπερφυῶν ἀξιωθέντες χαρίτων καὶ δωρημάτων παρὰ Θεοῦ Παντοκράτορος καὶ τύποι μοναχικοῦ βίου καὶ διδάσκαλοι ἐνθεώτατοι καὶ ἀπλανεῖς καταστάντες, μετετάξαντο πρὸς τὴν ἀγήρω ζωὴν καὶ μακαριότητα, τὰ τῶν καμάτων γέρα παρὰ Χριστοῦ ληψόμενοι. Τούτων σφύζεται ἀσκητικὴ διδασκαλία πλήρης χάριτος καὶ σοφίας καὶ ὠφελείας ἐν ἐρωταποκρίσεσιν, ἰδίαν ἀπαρτίζουσα βίβλον.

Ταῖς αὐτῶν πρεσβείαις, Χριστὲ ὁ Θεός, ἐλέησον καὶ σῶσον καὶ φώτισον ἡμᾶς. Ἀμήν.

(Ἐκτενέστερον βίον τῶν Ἀγίων συγγραφέντα ὑπὸ τοῦ ἐν Ὀσίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἀγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου ὄρα ἐν τῇ Εἰσαγωγῇ).

ᾠδὴ ζ'. Θεοῦ συγκατάβασιν.

Ισχύν τε καὶ δύναμιν, καὶ φωτισμόν τε καὶ θείαν σύνεσιν, ἡμῖν πᾶσι παρέχει, διδασκαλίας ὑμῶν Μακάριοι, ἢ θεοτύπωτος βίβλος τοῖς κράζουσιν· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Νοός σου τὰ ὄμματα, ἀποκαθάρας ὦ Βαρσανούφιε, ἀπορήτως κατείδες, καὶ ἐθεάσω θεία θεάματα, καὶ ὄλος φῶς γεγονῶς ἀνεκράυγας· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Ονοῦς σου λαμπόμενος, τοῦ Παρακλήτου ταῖς ἐπιλάμψεσι, προορᾶν καὶ προλέγειν, κατηξιώθη τὰ πόρρω ᾠσιε, καὶ ὡς προφήτης θεόληπτος ἔψαλλες· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Θεοτοκίον.

Σαρκὸς ὁμοιώματι, ἀπεριγράπτως Κόρη γεγέννηκας, τὸν Ὑπέρθεον Λόγον, θεοποιούντα ἡμᾶς δι' ἔλεος· διὸ σαρκὸς μου τὰ πάθη θεράπευσον, καὶ ἀπαθείας φωτί, καταύγασόν μου τὸν νοῦν.

Καταβασία.

Σὲ τὸν ἐν πυρὶ δροσίσαντα...

ᾠδὴ η'. Ἑπταπλασίως κάμινον.

Γνώσει τελεία ᾠσιε, καὶ φωτὶ τῷ τοῦ Πνεύματος, τῇ συντονωτάτῃ λαμπρυνθεὶς ἀσκήσει σου, φωστήρ οὐρανόφωτος, καὶ Μοναστῶν διδάσκαλος, καὶ ὑφηγητής, ὦ Βαρσανούφιε ὠφθης, τοῖς πίστει ἐκβοῶσιν· Ἱερεῖς εὐλογεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε, Χριστὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εν τῇ ἀσκήσει σύμφρονες, καὶ τῇ δόξῃ ισότιμοι, καὶ τοῖς θαυμασίοις καὶ πολλοῖς χαρίσμασιν, ἐπίσης συμμετοχοὶ, παμμάκαρ Βαρσανούφιε, σὺν τῷ Ἰωάννῃ, ἀνεδείχθητε πᾶσιν, ὁμοῦ συνεκβοῶντες· Ἱερεῖς ἀνυμνεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ρῶσιν ψυχαῖς παρέχετε, ἐν τῷ λόγῳ τῆς χάριτος, ταῖς ἡσθενημέναις προσβολαῖς τοῦ ὄφους, ἀλλὰ καὶ τοῖς πάσχουσι, σωματικῶς Μακάριοι, δίδοσθε ταχεῖαν, ἀληθῶς θεραπείαν· ἀφῆ δὲ τῶν σωματῶν, ὑμῶν καὶ ἐνδυμάτων, ἰσχὺν καὶ εὐλογίαν, οἱ εὐσεβεῖς καρποῦνται.

Θεοτοκίον.

Αγγελικοὶ διάκοσμοι, τὴν σὴν δόξαν γεραίρουσι, καὶ ἄυλοι δῆμοι τὴν μεγαλοπρέπειαν, τὴν σὴν μεγαλύνουσι, Ἄγνη θεομεγάλυντε, πάντες δὲ βροτοί, τὴν διὰ σοῦ γενομένην, τῷ κόσμῳ σωτηρίαν, ἀνυμνοῦσι Παρθένε· ἀρᾶς γὰρ τῷ σῷ τόκῳ, Ἄδὰμ ἡμᾶς ἐρρύσω.

Καταβασία.

Ἄστέκτω πυρί...

ᾠδὴ θ'. Ἐξέστη ἐπὶ τούτῳ.

Σοφία διαλάμπων πνευματικῆ, καὶ πολλῆ διακρίσει κοσμοῦμενος, περιφανῶς, Πάτερ Βαρσανούφιε ἱερέ, πᾶσι παρέχεις Ὅσιε, τὰς σωτηριώδεις δόσεις αἰεὶ· οἱ σοὶ γὰρ θεῖοι λόγοι, ὡς μάννα ψυχοτρόφον, τὰς διανοίας ἡμῶν τρέφουσιν.

Ιὺν ἀποτινάξας τὴν γεηράν, οὐρανίῳ φρονήματι Ὅσιε, ἀγγελικὴν, ἔζησας ἐν κόσμῳ διαγωγὴν, καὶ φοιτητῆς καὶ σύσκηνος, τοῦ Βαρσανουφίου τοῦ ἱεροῦ, ἐγένου Ἰωάννη· μεθ' οὗ τῆς ἄνω δόξης, κατεκληρώσω τὴν λαμπρότητα.

Μεγάλων ἠξιώθητε ἀμοιβῶν, ὡς μεγίστοις ἐν γῆ ἀγωνίσμασι, γνώμη στερρᾶ, διηγωνισμένοι ἀσκητικῶς, θεόφρον Βαρσανούφιε, σὺν τῷ Ἰωάννη τῷ εὐκλεεῖ· διὸ ἡμᾶς μεγάλων, λυτρώσασθε κινδύνων, καὶ ἐπηρείας τοῦ ἀλάστορος.

Οὶ λύχνοι τῆς αὐλοῦ ἀνατολῆς, οἱ παθῶν τὴν ὁμίχλην διώκοντες, φωτιστικαῖς, ὑμῶν ἱκεσίαις πρὸς τὸν Θεόν, ὁ μέγας Βαρσανούφιος, σὺν τῷ Ἰωάννη τῷ θαυμαστῷ, πρὸς κτήσιν τῶν κρειπτόνων, ἡμῶν τὰς διανοίας, φόβῳ τῷ θείῳ διεγείρατε.

Θεοτοκίον.

Υπέρτερον τὸν νοῦν μου χαμαιπετοῦς, Θεοτόκε κυβείας ἀνάδειξον, πόθῳ θερμῷ, καὶ πρὸς ἐργασίαν τῶν ἀρετῶν, τὴν ραθυμούσαν πάντοτε, ἔγειρον καρδίαν μου δυσωπῶ, καὶ σῶσόν με Παρθένε, ἐκ τῆς ἐπικρατείας, τῆς ἐν ἐμοὶ ροπῆς τοῦ χείρονος.

Καταβασία.

Θεοτόκε ἡ ἐλπίς... Ἐν νόμῳ σκιᾶ καὶ γράμματι...

Ἐξαποστειλάριον. Γυναῖκες ἀκουτίσθητε.

Διάδα τὴν ὑπέρτιμον, τῶν Ἀσκητῶν τιμήσωμεν, τῶν ἐναρέτων καμάτων, τοὺς παιδευτὰς καὶ φωστῆρας, τὸν μέγαν Βαρσανούφιον, τῶν Μοναστῶν τὸν πρόκριτον, καὶ Ἰωάννην Ὁσίον, τὸν τούτου ἄριστον μύστην, καὶ σύμπονον ἐν ἀγῶσι.

Τῆς Ἑορτῆς, ὅμοιον.

Εἴν ταῖς ἀγκάλαις δέχεται, ὁ Συμεὼν ὁ δίκαιος, ἐν τῷ Ναῶ τὸν Σωτῆρα, ὡς νήπιον ἐκουσίως, καὶ τοῦτον ὠμολόγησε, Θεὸν καὶ πάντων Κύριον, τὴν λύσιν ἐξαιτούμενος, τὴν τοῦ σαρκίου δοξάζων, τὸν νηπιάσαντα Λόγον.

Εἰς τοὺς Αἴνους.

Ἰστῶμεν στίχους δ' καὶ ψάλλομεν τὰ ἐξῆς Προσόμοια.

Ἦχος πλ. δ. Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος!

Πάτερ σοφὲ Βαρσανούφιε, τῶν ἐν τῷ κόσμῳ καλῶν, παριδὼν τὸ ἐπίκηρον, ὅλην σου τὴν ἔφεσιν, πρὸς τὰ μόνιμα ἔτρεψας, καὶ πολιτείαν ζήσας ἰσάγγελον, τοῦ Παρακλήτου ὠφθης θησαύρισμα· ὦ τῶν ἀγώνων σου, καὶ τῶν ὑπὲρ ἔννοιαν, παρὰ Θεοῦ, χαρισμάτων Ἄγιε! δι' ὧν δεδόξασαι.

Πάτερ Ἰωάννη Ὁσίε, χαριτωθεὶς τὴν ψυχὴν, τῇ ἐνθέῳ ἀσκήσει σου, σκεῦος πολυτίμητον, ἀνεδείχθης τῆς χάριτος, καὶ ἡξιώθης βλέπειν τὰ μέλλοντα, καὶ προαγγέλλειν τὰ συμβησόμενα· ὅθεν προφήτην σε, ἄλλον ὀνομάζομεν, ὡς τοῦ Χριστοῦ, ἐνθεον θεράποντα, καὶ φίλον γνήσιον.

Στόμα ἱερὸν πλουτήσαντες, ἀσκητικῆς ἀγωγῆς, ὑποφῆται θεόσοφοι, καὶ ἠθῶν σεμνότητος, καὶ τῆς θείας ἐνώσεως, τῆς γενομένης κτήσει τοῦ κρείττονος, ψυχῆς καὶ Κτίστου ἀλείπται ὠφθητε, ὦ Βαρσανούφιε, Μοναστῶν διδάσκαλε, καὶ ἱερέ, Ἰωάννη Ὅσιε, ἔνσαρκοι ἄγγελοι.

Δέλτον ἀληθῶς θεόγραφον, ὑμῶν τὴν βίβλον σοφοί, ζωῆς ῥήματα ἔχουσαν, καὶ λόγια ἔνθεα, θησαυρίσαντες Ἅγιοι, ἐκ ταύτης χάριν καὶ πᾶσαν ὄνησιν, ἀεὶ ἀντλοῦμεν πίστει ἐγκύπτοντες ὅθεν γεραίρομεν, ὑμᾶς Βαρσανούφιε, σὺν τῷ κλεινῷ, Ἰωάννη μέλποντες, ὑμῶν τὴν ἄσκησιν.

Δόξα. Ἦχος πλ. δ'.

Δυὰς Ὁσίων θαυμαστῶν, δίκην ἀστέρων σελασφόρων, τῇ οἰκουμένῃ ἐκλάμπουσι, Βαρσανούφιος ὁ μέγας, καὶ Ἰωάννης ὁ θεόληπτος· τοῦ γὰρ ἀδύτου φωτός, τὰς ἀπορροίας δεξαμένοι, τῶν παθῶν τὸν ζόφον σκεδάζουσιν, ἔργῳ καὶ λόγῳ διδάσκοντες, ἐν τῷ φωτὶ Κυρίου, πολιτεύεσθαι ἀπλανῶς, τοὺς αἰρουμένους δουλεῦσαι Χριστῷ, ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ· καὶ πρεσβεύουσιν ἀπαύστως, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Δέσποινα πρόσδεξαι...

Δοξολογία μεγάλη καὶ Ἀπόλυσις.

Εἰς τὴν Λειτουργίαν.

Τὰ Τυπικά, οἱ Μακαρισμοί, καὶ ἐκ τοῦ Κανόνος τῶν Ἁγίων ἡ γ' καὶ ζ' ᾠδῆ. Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου.

Κοινωνικόν.

Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον...

Μεγαλυνάριον.

Χαίροις Βαρσανούφιε ἱερέ, ζωῆς τῆς ὁσίας, θεοφόρε ὑφηγητά· χαίροις Ἰωάννη, τῆς χάριτος ταμιεῖον, οἱ ὁδηγοὶ οἱ θεῖοι, ἡμῶν καὶ ἔφοροι.

Δίστιχον.

Πάτερ Βαρσανούφιε σὺν Ἰωάννη,
Γερασίμου δέξασθε τὴν ὑμνωδίαν.

Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ Ο ΑΓΙΟΡΕΪΤΗΣ

ΓΙΝΕΤΕ ΚΤΙΤΟΡΕΣ ΤΟΥ Ι. ΝΑΟΥ ΤΟΥ ΕΙΣ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ ἀποστέλλοντες τὴν συνδρομὴν — δωρεάν σας εἰς τὸν Σὺλλογον «Ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης» (διεύθυνσις ἔμπροσθεν).